

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Diplomová práce

2019

Jiří Hendrich

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Spolky ve sportovním prostředí

Diplomová práce

Zpracoval: **Jiří Hendrich**

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jan Lego, Ph.D.**

Plzeň, 2019

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, 27. 3. 2019

.....

Jiří Hendrich

Poděkování

Bezesporu největší poděkování nejen za pomoc při psaní této práce, ale i během jednotlivých zkoušek v rámci celého studia patří JUDr. Ireně Hendrich.

Dále by autor rád na tomto místě poděkoval za odborné rady k této práci JUDr. Stanislavu Sádovskému, PhD., LL.M., MSc., Danielu Slaninovi, Mgr. Janu Legovi, Ph. D. a v neposlední řadě též Jiřímu Hendrichovi st.

Seznam zkratk

AČR	Autoklub České republiky
ČGF	Česká golfová federace
ČOV	Český olympijský výbor
ČTS	Český tenisový svaz
ČR	Česká republika
ČUS	Česká unie sportu
FAČR	Fotbalová asociace České republiky
FIFA	Fédération Internationale de Football Association (Mezinárodní federace fotbalových asociací)
LZPS	Listina základních práv a svobod
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Rejstříkový zákon	zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů
UEFA	Union Européenne de Football Association (Unie evropských fotbalových asociací)
ÚAMK	Ústřední automotoklub České republiky z.s.

Obsah

1. Úvod	1
<i>I. Úprava spolků obecně</i>	3
2. Svoboda sdružování jako základní lidské právo	3
3. Sdružovací právo	6
4. Spolek – teoretické vymezení	8
4.1 Historie spolkové úpravy	9
4.2 Účel a předmět	11
4.3 Založení a vznik spolku	12
4.4 Pobočný spolek	13
4.5 Členství ve spolku.....	15
4.5.1 Dobrovolnost členství	15
4.5.2 Vznik členství ve spolku	15
4.5.3 Zánik členství ve spolku	17
4.5.4 Členský příspěvek	17
4.5.5 Soudní ochrana členů spolku	18
4.6 Organizační struktura spolku	19
4.6.1 Orgány	19
4.6.2 Člen orgánu spolku	19
4.7 Zrušení a zánik spolku	19
4.7.1 Přeměny spolků.....	20
4.7.2 Zrušení spolku.....	21
4.7.3 Likvidace a zánik spolku.....	22
<i>II. Využití spolků ve sportu</i>	24
5. Právní formy v oblasti sportu	24
5.1 Spolek jako nejběžnější forma.....	24
5.2 Obchodní korporace v profesionálním sportu	26

5.3 Další právní formy	28
5.3.1 Obecně prospěšná společnost.....	28
5.3.2 Nadace a nadační fond	28
5.3.3 Ústav	29
6. Sportovní svazy.....	30
6.1 Členství v mezinárodních sportovních federacích.....	31
6.1.1 Výhody a nevýhody členství.....	31
6.1.2 Normalizační komise FIFA.....	32
6.2 Shromáždění delegátů.....	33
6.2.1 Název shromáždění delegátů	34
6.2.2 Četnost shromáždění delegátů	34
6.3 Členství ve sportovním svazu.....	36
6.3.1 Zastoupení členů sportovního svazu delegáty	36
6.3.2 Členská základna.....	37
6.4 Orgány sportovního svazu	37
6.5 Dceřiné společnosti sportovních svazů.....	39
7. Vnitřní spolkové předpisy ve sportu.....	40
7.1 Stanovy	40
7.2 Přestupní řády	42
7.3 Disciplinární řády	43
7.4 Soutěžní řády	44
7.5 Návštěvní a provozní řády.....	44
7.6 Další vnitřní předpisy	45
8. Financování a daně sportovního spolku	46
8.1 Vlastní zdroje.....	47
8.1.1 Členské příspěvky	47
8.1.2 Příjmy z výkonu hlavní činnosti	47
8.1.3 Příjmy z výkonu vedlejší činnosti a podnikání	47

8.2 Potenciální zdroje	48
8.2.1 Dotace z veřejných rozpočtů.....	48
8.2.2 Další potenciální zdroje	49
III. Případová studie.....	50
9. Soudní ochrana dobrovolnosti členství.....	50
9.1 Sdružování ve sportovních svazech.....	50
9.2 AČR vs. ÚAMK	51
9.3 Shrnutí případové studie.....	53
10. Závěr.....	54
Resumé	56
Seznam použité literatury.....	57
Bibliografie.....	57
Odborné články	58
Judikatura.....	59
Právní předpisy.....	59
Internetové zdroje	60

1. Úvod

Sport je bezesporu jednou z hlavních možností vyžití dnešní společnosti, a to jak jeho aktivní provozování, tak pasivní sledování či podílení se na něm. Dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, je „sportem každá forma tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní, a to individuálně nebo společně.“ A právě prospěšnost přiměřeného sportování pro zdraví a se sportem často spojený sociální kontakt je společně s možností seberealizace na různých úrovních důvodem masové popularity sportu. Aby však mohl být sport plnohodnotně organizovaně provozován a především jako obecně prospěšný kontrolovaně státem podporován, je třeba, aby měly subjekty podílející se na sportu určitou předpokládanou právní formu, a to jak sportovní kluby, tak především sportovní svazy, které zpravidla organizují zápasy, soutěže, závody či mistrovství.

Tato práce se bude zabývat spolkou ve sportovním prostředí, ve kterém tato organizační forma spolku nachází hojně využití a dá se označit za typickou pro amatérský sport. Historie právní úpravy spolků sahá až do 19. století, což bude dále rozvedeno, přičemž dnešní podoba spolkového práva se váže k účinnosti OZ. Zatímco obecně bylo k tématu spolkového práva vydáno několik monografií, dva ucelené komentáře a nespočet odborných článků, jeho specifickému využití ve sportovním prostředí se takové pozornosti nedostalo. S ohledem na tuto skutečnost si autor práce klade za cíl právě shrnutí spolkové úpravy ve vztahu ke sportu a popsání vybraných aspektů, které mohou působit v oblasti sportu v praxi problémy.

Vzhledem k absenci speciální právní úpravy pro sportovní spolky, které se od spolků z jiných společenských odvětví liší především svou vnitřní diferenciací, je v této práci vycházeno z obecné úpravy v OZ, a to jak u malého sportovního klubu s dvaceti členy, tak u FAČR s více než 300 000 členy. Navzdory tomu, že jak malý sportovní klub, tak sportovní svaz má právní formu spolku, případně též obdobnou hlavní činnost, je rozdíl v mnoha aspektech včetně financování, orgánů či členské základny na první pohled patrný. Z tohoto důvodu je v této práci kladen větší důraz na sportovní svazy. Ze sportovních svazů je pak největší důraz kladen na FAČR, a to s ohledem na její zdaleka nejrozsáhlejší členskou základnu.

Práce je v zásadě členěna do tří hlavních částí. V první si autor klade za cíl shrnout historický vývoj spolkové úpravy a následně představit základní spolkové instituty, aby pak ve druhé části navázal specifiky využití spolků ve sportovním prostředí a zároveň poukázal na dílčí praktické problémy. Třetí část je poté detailnějším rozebráním vybrané problematiky, *in concreto* kolize mezi principem dobrovolnosti členství a faktickým porušením tohoto principu ze strany sportovního svazu.

Vzhledem k tomu, že počet sportovních klubů činil k 31. 12. 2017 přes 20 000, z nichž má většina právní formu spolku, a sportovních svazů je v ČUS sdružených přes 70 a jsou výhradně spolky,¹ může mít tato práce přínos pro funkcionáře sportovních klubů, ale i sportovních svazů, a to především v částech věnovaných specifickým problémům a nedostatkům, které se ve sportovním prostředí objevují.

Základními metodami, které byly při zpracování této práce použity, jsou především identifikace a deskripce využívané při práci s nejrůznějšími předpisy právního, a i neprávního charakteru a na ni navazující metody analýzy. Využita byla též metoda komparace. V rámci zpracování případové studie byla také využita i metoda indukce, kdy jsou zkoumány jednotlivé případy z praxe a na jejich základě se tvoří obecné závěry.

¹ Opatrný D. Ročenka ČUS 2017. Velké Přílepy: Olympia, 2018. ISBN 978-80-7376-515-6, s. 297.

I. Úprava spolků obecně

2. Svoboda sdružování jako základní lidské právo

Se sdružováním občanů je z hlediska jeho vývoje provázán pojem občanské společnosti, jejíž vnímání sehrálo v historii mnohokrát důležitou roli, přičemž se v závislosti na aktuálních událostech a míře svobody v dané době značně lišily možnosti její realizace a jejího faktického sdružování. Samotný pojem občanské společnosti pak sahá až k prvému století před našim letopočtem, kdy filosof Marcus Tullius Cicero jako první vyjádřil rovnost všech lidí a zároveň vyslovil pojmy *societas civilis* a *societas humana*, tedy občanská a lidská společnost, do nichž všichni sobě si rovní lidé patří.² Po delší době, kdy nebylo o těchto pojmech uvažováno, navázali na Cicera největší myslitelé svých dob – Tomáš Akvinský rozlišil společnost na veřejnou a soukromou, Locke počal s vnímáním difference mezi státem a jednotlivcem nadaným přirozenými právy, které ústí – mimo jiné – do sdružování občanů právě v rámci občanské společnosti a konečně např. Hegel vnímal stát jako kombinaci rodiny a občanské společnosti.³

S ohledem na události první poloviny 20. století prošla lidská práva vývojem v podobě přijetí řady mezinárodních smluv, úmluv a deklarácí, první z nich byla v roce 1948 přijatá Všeobecná deklarace lidských práv, která již sdružovací právo obsahovala. S ohledem na naznačený historický vývoj je tedy nasnadě, že je sdružovací právo jako základní lidské právo obsaženo v LZPS, ale i v mnoha mezinárodních smlouvách, kterými je Česká republika vázána. Sdružovací právo patří do druhé generace lidských práv, *in concreto* mezi práva politická, a to navzdory tomu, že o typické politické právo nejde. Vzhledem k tomu, že se lidé dříve sdružovali především z politických důvodů, je však toto zařazení logické.

V LZPS je sdružovací právo upraveno v článku 20, důsledkem spíše náhody než záměrem zákonodárců se číslo článku shoduje s obdobným obsahem jako ve Všeobecné deklaraci lidských práv. V prvním odstavci uvedeného článku je dokonce oproti tehdy platné právní úpravě, v rámci které bylo užíváno pojmu

² Birx, J. H. Encyclopedia of Anthropology. Thousand Oaks: SAGE, 2006. ISBN 9781412952453, s. 1074.

³ Tamtéž, s. 1074-1075.

„občanské sdružení“, výslovně užito pojmu „spolek“: *„Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“* Tento výčet je však evidentně důsledkem snahy o co nejobecnější vymezení a nepůsobil v praxi žádné potíže. Uvedený článek LZPS je ústavním základem sdružovacího práva, které působí obecně a není omezeno občanskou příslušností, věkem, ani jinými znaky.⁴ V mezinárodních smlouvách, jimiž je Česká republika vázána podle článku 10 Ústavy České republiky, je sdružovací právo spojováno spíše s právem na vytváření odborů a právem shromažďovacím.⁵ Dle článku 11 Evropské úmluvy o lidských právech má *„každý právo na svobodu pokojného shromažďování se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich.“*⁶ Obdobné vymezení lze identifikovat i v článku 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech: *„Každý má právo na svobodu sdružovat se s jinými, i právo zakládat na ochranu svých zájmů odborové organizace a přistupovat k nim.“*⁷

Druhý odstavec článku 20 LZPS pojednává o zakládání politických stran a hnutí a sdružování se v nich, což nekoresponduje se zaměřením této kapitoly, ani práce jako celku. LZPS dále ve třetím odstavci uvedeného článku jednoznačně vymezuje možnosti ingerence státu do sdružovacího práva, a to tak, že výkon sdružovacího práva *„lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.“* Důvodů pro omezení je celkem pět – zatímco v případě omezení z důvodu předcházení trestným činům lze spatřit inspiraci v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, zbylé čtyři možnosti omezení vychází z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

V následujícím čtvrtém odstavci je následně vyjádřen důležitý princip autonomie spolků a odloučenosti od státu, když je stanoveno, že *„politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu.“* Jinými sdruženími se v tomto případě rozumí v prvním odstavci stejného článku LZPS zmíněné spolky, společnosti a jiná sdružení. Toto ustanovení lze *„interpretovat z hlediska zajištění*

⁴ Pavlíček V., Ústava a ústavní řád České republiky, 2. díl Práva a svobody. Praha: Linde Praha, 1999. ISBN 80-7201-170-7, s. 201.

⁵ Tamtéž, s. 202.

⁶ Tamtéž, s. 441.

⁷ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech [online]. [cit. 2018-12-08]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit_.prava_.pdf

*plné autonomie stran a jiných sdružení pokud jde o zasahování státních orgánů do jejich vnitřních záležitostí*⁸ a tedy jako reakci na události z období let minulého režimu, jehož restrikce ve vztahu ke sdružovacímu právu budou přiblíženy v následující kapitole.

Kromě výše zmíněných mezinárodních smluv se sdružovací právo objevuje též v Úmluvě o právech dítěte, Úmluvě o ochraně národnostních menšin či Úmluvě o právním postavení uprchlíků.

⁸ Pavlíček V., Ústava a ústavní řád České republiky, 2. díl Práva a svobody. Praha: Linde Praha, 1999. ISBN 80-7201-170-7, s. 209.

3. Sdružovací právo

Stejně jako veškeré zákonodárství, tak i to spolkové se vyvíjelo v závislosti na aktuální politické situaci, především pak na míře demokracie ve společnosti. Z tohoto hlediska můžeme rozdělit sdružovací právo na formální, ovlivněné totalitními režimy, a reálné, jehož podobu založenou zmíněným ústavně chráněným sdružovacím právem známe nyní.

Sdružovací právo ve formálním smyslu může být s jistou rezervovaností chápáno tak, že jde o právo sdružování totalitními režimy pouze právně obecně definované, avšak ve skutečnosti obecně neuskutečňované, respektive zpravidla dokonce uskutečnitelné pouze speciálně – a to k předem vymezeným a vládnoucím režimem schváleným účelům a cílům.

Účelem byl zpravidla „prospěch lidu,“ za nímž se skrývaly toliko zájmy držitelů moci, zájmy směřující hlavně k totálnímu ovládnutí společnosti jako takové, tedy především posílení totalitního systému. Formální sdružovací právo tak zůstává sdružovacím právem toliko v rovině právního vymezení a tedy jakési nenaplněné a nenaplněvané proklamace.

Ostatně již v roce 1847 prezentoval filozof Rosmini Antonio Serbati prorocký pohled na totalitní režimy: „*Tato nová společnost vylučuje, že by mohlo vzniknout nějaké lidské sdružení, které by nebylo ustavováno, řízeno a kontrolováno onou všemocnou a všekontrolující vládou. Vždyť každé jiné nekontrolované lidské sdružení by totiž znamenalo ohrožení systému oné nové společnosti a návrat ke starému světu.*“⁹ Tato vize se později ukázala jako naprosto akurátní. Spolky byly v průběhu nadvlády totalitních režimů omezovány legislativní úpravou v podobě vysoké míry kontroly státní moci prostřednictvím zákonů, případně dokonce i rušeny.¹⁰

Důkazem jednoznačného rozdílu mezi formálním a reálným sdružovacím právem mohou být absolutní počty spolků na území Prahy. Zatímco v roce 1947 zde působilo 4786 spolků, tak v roce 1955 byl tento počet 548 a měl i nadále klesající tendenci. Od šedesátých let minulého století už existovalo pouze pár

⁹ Rosmini Serbati, A. Komunismus a socialismus. Kostelní Vydří: Karmelitské nakladatelství, 2006. 1. vydání. ISBN 80-7195-045-9.

¹⁰ O tomto podrobněji pojednáno v podkapitole 4.1 Historie spolkové úpravy.

desítek pražských spolků.¹¹ Kromě zmíněného rušení spolků docházelo současně k přeměně některých spolků na tzv. dobrovolné organizace či svazy.¹² Velký úbytek spolků zapříčinil také přechod veškeré tělovýchovy pod stát, který organizoval sport nejdříve prostřednictvím Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport a později prostřednictvím Československého svazu tělesné výchovy.¹³ V období vlády Komunistické strany Československa tedy veškeré spolky zastřešující jednotlivé sporty patřily pod tyto organizace, např. dnešní FAČR se mezi lety 1957 a 1969 nazývala ústřední sekce kopané Československého svazu tělovýchovy.¹⁴

Pro uplatňování formálního sdružovacího práva, v tomto případě vzniku spolků, je typický povolovací (koncesní) princip, kdy je čistě na posouzení příslušného orgánu, zdali se daný spolek stane subjektem práva či nikoliv.¹⁵ Toto je pochopitelně v přímém rozporu s dnes existujícím sdružovacím právem jako jedním ze základních lidských práv, o němž bylo pojednáno v předchozí kapitole.

S ohledem na to, že podle profesora Gerlocha „*lidská práva stojí ve středu koncepce recentního demokratického právního státu*“,¹⁶ je nasnadě, že uplatňování reálného sdružovacího práva stojícího na lidskoprávním základě je výrazně odlišné od zmíněného formálního sdružovacího práva. Účely a cíle sdružování ve smyslu reálného sdružovacího práva nejsou určovány centrální mocí, ale autonomně samotnými zájemci o sdružování se.

Pro vznik subjektů reálného sdružovacího práva je typický a v současné české spolkové úpravě využívaný registrační princip, při kterém vzniká subjektu právo na registraci na základě kontroly zákonem stanovených podkladů registračním orgánem.¹⁷ Kromě registračního a povolovacího principu existuje také princip volnosti vzniku, „*při němž není potřeba k nabytí právní subjektivity veřejnoprávní registrace a postačuje dodržení zákonem stanovených požadavků pro obsah a formu základního dokumentu*.“¹⁸

¹¹ Lašťovka M. a kol. Pražské spolky. Praha: Scriptorium, 1998. ISBN 80-902151-9-X, s. 48.

¹² Tamtéž., s. 66

¹³ Tamtéž., s. 67

¹⁴ Jeřábek L., Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-6350-7, s. 35

¹⁵ Ronovská K. Zamyšlení nad procesními otázkami vzniku spolku jako právnické osoby. Dny práva – 2008. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2008. ISBN 978-80-210-4733-4, s. 973.

¹⁶ Gerloch A., Teorie práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 6. vydání. ISBN 978-80-7380-454-, s. 203.

¹⁷ Tamtéž, s. 203.

¹⁸ Tamtéž, s. 203.

4. Spolek – teoretické vymezení

Aby bylo možno v této práci v plné míře obsáhnout téma spolků ve sportovním prostředí, je vzhledem k úzké provázanosti obou témat nutné nejprve přiblížit téma spolkového práva obecně.

Jak známo, s platností OZ se změnila i právní úprava spolkového práva. OZ zrušil předcházející zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který oblast tehdejších občanských sdružení neupravoval komplexně a byl spíše procedurálním předpisem zaměřujícím se na registraci.¹⁹ Zároveň OZ změnil právní terminologii z „občanského sdružení“ na „spolek“, a to jednak z důvodu návratu k tradici a jednak vzhledem k všeobecné kritice původního pojmu.²⁰ Mezi další změny je možno zařadit zápis do veřejných rejstříků včetně listin, přechod „spolkové“ agendy z Ministerstva vnitra pod pravomoc soudů nebo výrazné rozšíření právní úpravy. Kromě obecné úpravy v OZ je proces registrace spolků dále upraven v rejstříkovém zákonu, ve kterém se lze setkat s pojmem tzv. spolkového rejstříku.²¹

Přestože rekodifikace zavádějící pojem spolek do OZ proběhla s účinností až k 1. 1. 2014, definice v Hendrychově Právnickém slovníku datovaná k roku 2009 je stále aktuální. Dle Hendrycha je spolek „*organizace se samostatnou právní subjektivitou (právní osoba), sdružující na základě dobrovolného členství lidí spjaté společnými cíli nebo zájmy (sdružovací právo)*.“²² Právě odkaz na sdružovací právo je velmi důležitý a je nutno jej zmínit. Jde totiž o úpravu základních podmínek spolkového práva přímo v LZPS, a to konkrétně v článku 20 odst. 1, dle něhož „*právo svobodně se sdružovat je zaručeno a každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.*“ Ústavněprávní rovina spolkového sdružování byla blíže rozebrána v kapitole druhé této práce.

Spolek se z hlediska systematického rozdělení OZ řadí obecně mezi právnické osoby, blíže poté pod korporace. Ve spojitosti se spolky je také často uváděn pojem neziskového sektoru, do něhož spolky vzhledem ke své dále rozebrané neziskovosti také patří. Z hlediska ekonomického se lze setkat se zařazením pod nestátní neziskové organizace. Právě slovo nestátní je pro spolky a jejich autonomii velmi důležité, blíže již bylo o omezení intervence státu do

¹⁹ Deverová L., CO SE ZMĚNILO PRO OBČANSKÁ SDRUŽENÍ. Právní rádce. 2014(8), s. 68.

²⁰ Důvodová zpráva k OZ, s. 83.

²¹ Deverová L., CO SE ZMĚNILO PRO OBČANSKÁ SDRUŽENÍ. Právní rádce. 2014(8), s. 68.

²² Hendrych D. Právní slovník. 3. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 9788074000591, s. 1059.

spolkových věcí pojednáno v souvislosti se čtvrtým odstavcem článku 20 LZPS ve druhé kapitole.

4.1 Historie spolkové úpravy

Stejně jako celá řada právních oblastí, tak i spolkové právo má původ sahající až do práva římského. Lidé se sdružují odjakživa a právě již v římském právu bylo povoleno zakládání spolků k uskutečňování stanovených účelů, a to pokud nebyl účel založen na porušování práva.²³ Spolky, označované latinsky jako *collegia*, sloužily např. pro organizaci náboženské činnosti, později dokonce zasahovaly i do politického života.²⁴ Plynutím dějin se mnohdy ukázalo, že volné sdružování lidí je pro vládnoucí vrstvu nebezpečné, a proto bylo omezováno jak za středověkých panovníků, tak ostatně také i v nedávných dějinách, kdy např. Česká obec sokolská bojovala proti oběma totalitním režimům na našem území, což zapříčinilo její krvavé potlačení a pozastavení činnosti v roce 1941 a následně čtyři roky po tzv. Vítězném únoru a po nástupu komunistického režimu v roce 1952 k úplnému ukončení činnosti.²⁵

Co se týče samotného historického exkurzu týkajícího se právního rámce spolků, je prve nutné zmínit zákon č. 946/1811 Sb., obecný zákoník občanský, známý jako ABGB, který dal možnost vzniku právnické osoby, blíže tzv. dovolené společnosti, která nesměla být politickými zákony zakázána a přičít se bezpečnosti, veřejnému pořádku či dobrým mravům. Tato úprava byla však velice strohá a na spolky byla jen stěží aplikovatelná.²⁶

V návaznosti na revoluční rok 1848 byl přijat císařský patent č. 171/1849 ř. z., který sice zrušil do té doby platný povolovací princip, zavedl však nad činností spolků policejní dohled. Po nástupu tzv. bachovského absolutismu byl pak vydán

²³ Ronovská, K. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s. 21.

²⁴ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 49.

²⁵ Burian M., Sokolský odboj: STOJÍME PEVNĚ, PŘIPRAVENI S NOVOU SILOU ZA LEPŠÍ PŘÍŠTÍ SVÉ DRAHÉ VLASTI I BOJOVAT... [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: <http://www.sokol.eu/obsah/5500/sokolsky-odboj>

²⁶ Švestka J, Dvořák J., Fiala J. aj. Občanský zákoník: komentář. Svazek 1 (§ 1 – 654). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-370-8, s. 251.

nový císařský patent č. 253/1852 ř. z., o spolcích, podle kterého byl ke vzniku spolku opět nezbytný úřední souhlas.²⁷

Konec tzv. bachovského absolutismu a rozsáhlé politické změny té doby vedly k přijetí zákona č. 134/1867 ř. z., o práve spolčovacím, který byl prvním uceleným zákonem týkajícím se sdružování ve spolcích a výrazně ovlivnil i předpisy pozdější. V tomto předpise byla upravena možnost kontroly shromáždění členů spolků či podmínky rozpuštění spolků.²⁸ Zmíněné nástroje kontroly byly příhodné také z toho důvodu, že se tento zákon vztahoval i na politické spolky. I přes tyto represivní možnosti veřejné správy je nutné zmínit, že uvedený zákon byl oproti předcházejícím úpravám na svou dobu „pokrokový“ a vyjadřoval určitou demokratizaci Habsburské monarchie, i z toho důvodu pak novelizace přijímané před, během i po druhé světové válce byly zpřísnující, a to eliminací politických sdružení, zpřísnění sankcí a dokonce obrácení důkazního břemene v případě deliktů.²⁹

Definitivně byl původní rakouský zákon zrušen až s účinností zákona č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Tento zákon se pochopitelně svým obsahem nelišil od tehdejšího ideologicky deformovaného zákonodárství a hned v ustanovení § 2 odst. 2 stanovil, že organizační řád nově vzniklé dobrovolné organizace musí schválit orgán státní správy, tedy okresní národní výbor. Oproti registračnímu principu, který se uplatňoval v předchozí a všech následujících právních úpravách, tak šlo o princip povolovací. Do té doby fungující spolky byly buď rovnou prohlášeny za dobrovolné organizace, nebo se přeměnily z vlastního rozhodnutí, případně se včlenily do jiné právnické osoby.³⁰ Jak již bylo zmíněno v úvodu k této kapitole, právním předpisem předcházejícím aktuální právní úpravě byl zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který sice navrátil registrační princip, nebyl však dostatečně komplexním a jeho změna tak byla nevyhnutelná a s příchodem rekodifikace i příhodná.

²⁷ Švestka J., Dvořák J., Fiala J. aj. Občanský zákoník: komentář. Svazek 1 (§ 1 – 654). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-370-8, s. 251.

²⁸ Ronovská K. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5, s. 22.

²⁹ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 25.

³⁰ Tamtéž, s. 47.

4.2 Účel a předmět

Primární účel spolku vychází z již dříve uvedeného práva svobodně se sdružovat garantovaného v LZPS. Samotné sdružení osob však samo o sobě není způsobilé naplnit konkrétní účel zakládaných spolků, ten je totiž definován až společným zájmem sdružených osob a jimi ve stanovách konkretizovaným účelem. S pojmem účel se úzce váže také pojem předmět, který by měl být definicí činností, které k naplňování účelu vedou.³¹ Podle úpravy v OZ je obligatorní součástí stanov spolku právě účel, předmět je pak obecně obligatorní náležitostí zakladatelského právního jednání právnických osob. Vzájemný vztah těchto dvou ustanovení určuje rejstříkový zákon, který je *lex specialis* k OZ a stanovuje, že se do veřejného rejstříku запиše „*předmět činnosti nebo podnikání nebo vymezení účelu osoby, vyžaduje-li to jiný zákon.*“³² V praxi tedy rejstříkové soudy vyžadují, aby nově vznikající spolky zapsaly do rejstříku účel a měly ho ve stanovách určený, přičemž naopak nevyžadují zápis předmětu činnosti, ani jeho uvedení ve stanovách.³³ Tento postup rejstříkových soudů je v souladu s odbornou literaturou, např. v komentáři k rejstříkovému zákonu je explicitně uvedeno, že se účel zpravidla zapisovat nemusí, ale např. u spolků či nadací se zapisuje.³⁴

V praxi sportovních spolků se však lze setkat s oběma zmíněnými možnostmi, často je pojem předmět nahrazován pojmem činnost, a to jak na úrovni sportovních svazů, tak spolků, které se v těchto svazech sdružují.³⁵ Pro členy spolku je vymezení účelu ve stanovách velmi důležité, představuje totiž formalizované a stabilní vyjádření společného zájmu všech členů spolku, tedy i nového člena, který se vstupem do spolku k naplňování tohoto účelu zavazuje.³⁶ Při vymezování účelu spolku disponují jeho zakladatelé poměrně širokým prostorem, přičemž z podstaty věci je ale jasné, že tento prostor musí být omezený. Stejně jako všechny právnické osoby, tak ani spolky nemohou být založeny pro zakázané účely, tedy za účelem směřujícím k porušení práva. Druhé omezení spočívá v nemožnosti založit spolek

³¹ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 7-8

³² Ustanovení §25 odst. 1 písm. b) rejstříkového zákona.

³³ Tamtéž, s. 8.

³⁴ Havel B. a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-285-4, s. 44-45.

³⁵ Příkladmo FAČR má ve stanovách účel i předmět, Český svaz házené účel a hlavní a vedlejší činnost, Česká obec sokolská účel a cíle.

³⁶ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 9.

pro výdělečný účel, což samo o sobě neznamená nemožnost dosahovat výdělku či zisku v rámci vedlejší činnosti spolku.³⁷

4.3 Založení a vznik spolku

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, spolek mohou založit nejméně tři fyzické nebo právnické osoby, přičemž tato náležitost vychází z římskoprávní zásady *tres faciunt collegium*.³⁸ Zároveň je nutné, aby tyto osoby vedl společný zájem a nikdo nebyl k účasti ve spolku nucen.³⁹ Druhým způsobem založení spolku, jak je toto upravováno OZ, je založení usnesením ustavující schůze, na které se přijmou navržené stanovy a jsou zvoleni členové orgánů.

Pro jakékoliv založení spolku jsou klíčové stanovy, pro které zákon určuje obligatorní náležitosti. Stanovy musí obsahovat název a sídlo spolku, účel, práva a povinnosti členů vůči spolku a určení statutárního orgánu. Vzhledem k velké míře svobody při zakládání a vůbec fungování spolku se v praxi ve stanovách zpravidla uvádí hned řada fakultativních a dalších ustanovení.⁴⁰ Jak je patrné již z názvu podkapitoly, na založení navazuje v rámci procesu geneze spolku samotný vznik. Zatímco založení se považuje za soukromoprávní projev vůle zakladatelů, tak vznik je aktem veřejnoprávní povahy.⁴¹ Fakticky spolek vzniká dnem právní moci zápisu do spolkového rejstříku, čemuž musí předcházet návrh na zápis podaný zakladateli nebo osobou k tomu určenou na ustavující schůzi. V případě, že nebude spolek zapsán do 30 dnů od podání návrhu na zápis, použije se právní fikce a na spolek se hledí jako na zapsaný.

Kromě standardních postupů popsaných v OZ existují i další možnosti vzniku spolku. Bez problémů je možno pominout krajně nepravděpodobné možnosti jako změnu právní formy na základě rozhodnutí o změně právní formy, které přijme zájmové sdružení právnických osob, případně podnik zahraničního obchodu, jemuž změnu právní formy na spolek OZ umožňuje. Je však nutné zmínit možnost politické strany či hnutí přeměnit se ve spolek, a to dle zákona č. 424/1991

³⁷ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014, s. 53-54. ISBN 9788075020208.

³⁸ Telec I. Zásady nového spolkového práva. Právní rozhledy. 2013, 2013(22), s. 764.

³⁹ Občanský zákoník, ustanovení § 214 a § 215.

⁴⁰ Například stanovy spolku Český svaz ledního hokeje z.s. mají 22 článků.

⁴¹ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014, s. 32. ISBN 9788075020208.

Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.⁴² Na této možnosti je zajímavé, že přeměna na spolek je vedle rozhodnutí soudu o rozpuštění, dobrovolném rozpuštění a sloučením s jinou politickou stranou či hnutím jednou ze čtyř možností zrušení politické strany či hnutí. Nutno také podotknout, že většina současných spolků vznikala za předchozí právní úpravy, což možná v praxi mohlo některým z těchto spolků přinášet – v souvislosti s aplikací spolkového práva z OZ – problémy.⁴³

Pro úplnost je nutné dodat ještě možnost vzniku spolku v rámci přeměny spolku, a to buď vznikem nového spolku při fúzi, nebo při rozdělení. Blíže je o tomto pojednáno v podkapitole 4.7.1.

4.4 Pobočný spolek

Spolek má možnost založit stanovami pobočný spolek, případně určit, jak se pobočný spolek založí či jaký orgán o tomto může rozhodnout. Bez výslovného určení ve stanovách nemůže pobočný spolek vzniknout, jeho existence se striktně odvozuje od spolku, který je zákonem pojmenováván jako hlavní.⁴⁴ Hlavní spolek má široké možnosti, jak s pobočným spolkem naložit. Ve stanovách určí rozsah způsobilosti samostatného jednání pobočného spolku, míru jeho ručení za dluhy hlavního spolku, vnitřní organizaci a v neposlední řadě také jeho název.⁴⁵ Název spolku nemusí obsahovat pojem „pobočný spolek“, ale musí být zřejmé, že se jedná o osobu se subjektivitou odvozenou, připouští se použití např. označení „místní organizace“ či „sekce“.⁴⁶

Z výše naznačené závislosti pobočného spolku na spolku hlavním poměrně logicky také vyplývá situace týkající se zrušení jednoho ze spolků. Před zrušením hlavního spolku se zrušuje i pobočný spolek, opačně toto však toto neplatí, zrušením pobočného spolku se hlavní spolek neruší. Povinnost zrušit veškeré pobočné spolky před zrušením spolku hlavního se ostatně může negativně podepsat na procesu likvidace, který tímto může být časově výrazně poznamenán a může být

⁴² Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 125.

⁴³ Tamtéž, s. 127.

⁴⁴ Tamtéž, s. 151.

⁴⁵ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 100-106

⁴⁶ Důvodová zpráva k OZ, s. 85.

velmi dlouhý.⁴⁷ Při zrušení jen pobočného spolku musí dojít k likvidaci dle obecných ustanovení o spolecích, i v této situaci je pro hlavní spolek klíčové, jaká je úprava majetkových poměrů a případného ručení ve stanovách. Případná likvidační podstata v rozsahu, v jakém nedošlo k jejímu zpeněžení pro uspokojení dluhů, připadá po zániku pobočného spolku hlavnímu, ledaže je ve stanovách uvedeno jinak.⁴⁸

V kontextu s výše uvedeným, které vychází ze zákonné úpravy, se jako rozporné jeví rozhodnutí Vrchního soudu v Praze v případě vystoupení pobočného spolku ze spolku hlavního a zařazení se pod jiný hlavní spolek. V usnesení č.j. 14 Cmo 296/2016-128 ze dne 22. listopadu 2017 je následující pasáž považující pobočný spolek za člena spolku, který je, ostatně jak bude zmiňováno v další kapitole, oprávněn ze spolku vystoupit: „základním principem sdružování ve spolku je dobrovolnost, z čehož plyne i možnost vystoupení ze spolku. Tak tomu bylo za účinnosti předchozí právní úpravy a je tomu tak i podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014. Podle § 215 odst. 1 ObčZ (OZ – pozn. autora) totiž nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho.“⁴⁹ S tímto značně kontroverzním rozhodnutím se však autoři citovaného článku neztotožnili a označili komentované rozhodnutí za nesprávné se závěrem, že vystoupení pobočného spolku ze spolku hlavního možné není.⁵⁰ K tomuto názoru se přiklání též autor této práce, a to jednak s přihlédnutím k prvním dvěma odstavcům této podkapitoly, ze kterých jednoznačně vyplývá existenční závislost pobočného spolku na spolku hlavním a jednak z toho důvodu, že dle jeho názoru nelze považovat pobočný spolek za člena spolku hlavního. Dalším aspektem spojeným s citovaným usnesením by mohl být praktický dopad na členství členů pobočného spolku ve spolku hlavním. Jak je uvedeno v následující podkapitole, jedním ze způsobů vzniku členství v hlavním spolku je vznik členství v pobočném spolku a při aplikaci citovaného usnesení by vyvstala sporná otázka, zdali vystoupení pobočného spolku ze spolku hlavního způsobí zánik členství člena hlavního spolku, jehož členství v něm vzniklo členstvím ve spolku pobočném.

⁴⁷ Deverová L., Svejkovský J. a kol. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: Komentář. C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2, s. 1138

⁴⁸ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014, s. 1144-1145. ISBN 978-80-7400-529-9.

⁴⁹ Beran K. a Janák J. Může pobočný spolek vystoupit z hlavního spolku?. Právní rozhledy. 2018, (17).

⁵⁰ Tamtéž.

Ve sportovním prostředí nalezly pobočné spolky hojně uplatnění. Využívají se jak na úrovni sportovních klubů, které si mohou sportovní klub rozdělit na jednotlivé oddíly, tak na úrovni sportovních svazů, např. FAČR má 93 pobočných spolků skládajících se z krajských a okresních fotbalových svazů.⁵¹ Optikou výše uvedené části o zrušení hlavního spolku je pak jen stěžejí představitelná situace zrušení FAČR a s tím i předcházející zrušení dalších 93 subjektů majících zpravidla i vlastní majetek.

4.5 Členství ve spolku

4.5.1 Dobrovolnost členství

Členství ve spolku je čistě na bázi dobrovolnosti, a to jak v případě přistoupení a vzniku členství, tak v případě vystoupení a zániku členství.⁵² Ostatně dobrovolnost je pro spolkové právo tak důležitou zásadou, že její porušení v podobě nucení třetích osob k účasti, členství nebo podpoře spolku či bránění členům ve vystoupení vede dle OZ až ke zrušení spolku soudem, o čemž je blíže pojednáno v podkapitole 4.7.

4.5.2 Vznik členství ve spolku

Členství ve spolku je vztah člena a spolku, jehož obsahem jsou vzájemná práva a povinnosti, které jsou určeny zákonem a stanovami. OZ stanoví zásadu nepřevoditelnosti členství spojenou se zásadou osobně vázaného členství. I tato zásada však připouští výjimku v podobě odlišné úpravy ve stanovách spolku, v praxi využitelné ve spolecích s rodinným či podobným účelem, kde se převod z předka na potomka dá předpokládat.⁵³ Členství vzniká primárně dvěma způsoby, buď se členy dnem zápisu spolku do spolkového rejstříku přirozeně stávají zakladatelé, nebo členství vzniká přijetím za člena spolku. Přijetí za člena je dvoustranným právním jednáním skládajícím se z projevu vůle budoucího člena a

⁵¹ Veřejný rejstřík a Sbirka listin: Výpis ze spolkového rejstříku. Justice.cz [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, ©2012 [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=737742&typ=PLATNY&full=true#pobocne>

⁵² Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1097-1098.

⁵³ Telec I. Zásady nového spolkového práva. Právní rozhledy. 2013, 2013(22), s. 767.

souhlasu a přijetí spolkem.⁵⁴ Jiným způsobem vzniku členství může být např. již zmíněný převod na jinou osobu založený stanovami, kde by v praxi nemusel být vyžadován souhlas spolku (pokud by si ve stanovách neupravil přezkum některým orgánem), případně jiná odlišná úprava ve stanovách.⁵⁵

Další možný způsob vzniku členství, který dokonce ve formě vyvratitelné domněnky předpokládá OZ, je vznik členství v hlavním spolku vznikem členství v pobočném spolku. Důvodem existence této domněnky členství je charakter pobočného spolku, jenž má být organizační jednotkou spolku hlavního, ustavenou z jeho vůle na základě stanov.⁵⁶ V praxi ovšem pro sportovní svazy jako hlavní spolky vzniká kromě již naznačené problematiky pobočných spolků další aspekt, a to nutnost člena členského klubu sportovního svazu (tedy hlavního spolku) stát se členem samotného sportovního svazu. Pokud by členem sportovního svazu taková osoba nebyla, byly by jen stěží uplatnitelné vnitřních předpisů. Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 3074/2012 ze dne 9. ledna 2013 předpokládal jednoznačné vyřešení této otázky novou úpravou spolkového práva: „*Nejvyšší soud nehodlá polemizovat s kontroverzními zjištěními, resp. závěry odvolací instance, že fyzické osoby nabývají členství v ČMFS (Českomoravský fotbalový svaz, v současnosti FAČR – pozn. aut.) příslušností k členským klubům a že žalobce náležel pod fyzické osoby, které nabývají členství v důsledku interpretace článku 3 bodu I. Stanov ČMFS. Dovolací soud není přesvědčen o této konstrukci materiálního členství vznikajícího, aniž by dotyčná fyzická osoba projevila výslovně vůli členem svazu, resp. asociace být. Ostatně tyto otázky budou s účinností od 1. 1. 2014 jasně upraveny zákonem č. 89/2012 Sb., tedy novým občanským zákoníkem.*“ Přestože se Nejvyšším soudem predikovaná úprava dvojího členství v členském spolku a svazu do OZ nedostala, v praxi si sportovní svazy tuto otázku řeší ve stanovách striktněji⁵⁷ a k situaci z uvedeného soudního rozhodnutí by tak již nemělo dojít.

⁵⁴ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 110.

⁵⁵ Tamtéž, s. 110.

⁵⁶ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1157.

⁵⁷ Příkladmo FAČR, Český florbal, Český svaz házené.

4.5.3 Zánik členství ve spolku

OZ předpokládá možnosti vystoupení (stejně jako při vzniku, tedy na bázi dobrovolnosti), vyloučení a další způsoby uvedené ve stanovách. Zákonem jsou dokonce určeny způsoby, kterými je spolek oprávněn člena, kromě případů upravených v stanovách, vyloučit. Jedná se o nezaplacení členského příspěvku nebo závažné porušení povinnosti vyplývající ze členství, přičemž v obou případech vyloučení předchází výzva se stanovenou lhůtou, respektive lhůta ke zjednání nápravy. Rovněž se stanovuje, že vyloučení člena projedná statutární orgán spolku, pochopitelně pokud stanovy neurčí jiný orgán. OZ po vyloučení přiznává členovi tříměsíční prekluzivní lhůtu na podání návrhu na neplatnost vyloučení, která je subjektivní a běží od chvíle, kdy se o rozhodnutí dozvěděl. Objektivní roční lhůta poté běží od chvíle, kdy byl po rozhodnutí o vyloučení proveden výmaz členství ze seznamu členů. Pro případy, kdy spolek seznam členů nevede, zřejmě tato objektivní lhůta stanovená není.⁵⁸ Kromě zákonem stanovených případů zániku členství je zánik pochopitelně spojen také se zánikem spolku samotného, v případě spolku vedlejšího zaniká členství zánikem spolku vedlejšího i hlavního,⁵⁹ a to z důvodů uvedených v přechozí kapitole o pobočných spolcích.

4.5.4 Členský příspěvek

Jak vyplynulo z možnosti vyloučení člena pro nezaplacení členského příspěvku, která byla zmíněna v předchozí podkapitole, OZ zakládá možnost určení výše a splatnosti členského příspěvku ve stanovách. Tato úprava je však fakultativní, a pokud členské příspěvky nejsou ve stanovách upraveny, nehradí se. Další možností je určení orgánu spolku příslušného k určení výše, splatnosti a způsobu, jakým budou členské příspěvky hrazeny.⁶⁰ Výše členského příspěvku může být upravena odlišně u různých skupin členů, typicky u fyzických a právnických osob. Vždy musí být ale pamatováno na racionální základ rozdílné výše, protože spolek nesmí svého člena zvýhodňovat ani znevýhodňovat.⁶¹ Pro úplnost zbývá doplnit, že členský příspěvek se stává majetkem spolku, který

⁵⁸ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 40-41.

⁵⁹ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 225.

⁶⁰ Deverová L., Svejkovský J. a kol. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: Komentář. C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2, s. 217.

⁶¹ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 116.

nezakládá žádná zákonná práva pro člena, který ho uhradil⁶² a skutečnost, že členské příspěvky jsou osvobozeny od daně z příjmu.⁶³

4.5.5 Soudní ochrana členů spolku

Kromě možnosti domáhat se určení neplatnosti rozhodnutí o vyloučení člena spolku u soudu přiznává OZ členům, ale i dalším subjektům, které by mohly mít zájem hodný právní ochrany, navrhnout soudu neplatnost jiného rozhodnutí orgánu spolku. Aktivní legitimace člena spolku je evidentní, v případě osoby, která má zájem hodný právní ochrany, lze najít příklad v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3074/2012, které již bylo podrobněji rozebrané v podkapitole 4.5.2 této práce, v tomto konkrétním rozhodnutí se jedná o osobu, která nebyla členem spolku, a přesto byla jeho disciplinárním orgánem potrestána.⁶⁴ K možnosti soudní ochrany je nutné podotknout, že zákon předpokládá předchozí vyčerpání možností domoci se svého práva u orgánů spolku a zároveň rozpor napadeného rozhodnutí se zákonem, nebo stanovami. Kromě žaloby na neplatnost vyloučení ze spolku a neplatnost rozhodnutí orgánu spolku lze v zákoně najít přímo ještě nárok na uplatnění práva na přiměřené zadostiučinění, bylo-li porušeno základní právo člena spolku závažným způsobem. Nepřímo jsou poté přípustné další žaloby mající oporu v OZ – žaloba o právo nahlédnout do zápisu ze zasedání statutárního orgánu, žaloba o „vysvětlení záležitosti“ spolku či žaloba o určení neplatnosti fúze spolku. Dále existují i obecné žaloby pro veškeré právnické osoby obecně, jakými jsou žaloba proti zneužití hlasovacího práva k újmě celku a žaloba o náhradu škodu způsobené korporaci jejím členem. Vzhledem k tomu, že sdružovací právo je chráněno ústavním pořádkem, v teoretické rovině člen orgánu požívá i možnosti ústavní ochrany, pokud by mu toto bylo toto zaručené právo odepíráno.⁶⁵

⁶² Deverová L., Svejkský J. a kol. Právnické osoby v novém občanském zákoníku: Komentář. C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2, s. 217.

⁶³ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1158-1159.

⁶⁴ Tamtéž, s. 1225.

⁶⁵ Tamtéž, s. 1229.

4.6 Organizační struktura spolku

4.6.1 Orgány

Vzhledem k tomu, že spolek je právnickou osobou, tedy umělým právním útvarem, za který musí vystupovat reálná osoba, stanoví OZ výčet orgánů spolku. Stejně jako u většiny otázek spojených se spolkovým právem, i při vymezení orgánů OZ stanovuje pouze obligatorní základ, který je možné doplnit velkou mírou autonomie ve stanovách. Obligatorními orgány jsou statutární orgán, který jedná za spolek navenek, a nejvyšší orgán (typicky členská schůze),⁶⁶ literatura tuto koncepci pojmenovává jako bipartici spolkových orgánů. OZ obligatornost těchto orgánů však sám částečně vyvrací a připouští možnost splynutí v jeden spolkový orgán.⁶⁷ Kromě těchto dvou orgánů připouští OZ kontrolní komisi, rozhodčí komisi a další orgány určené ve stanovách, které mohou být pojmenovány libovolně. Spolek si také může určit, jestli bude statutární orgán kolektivní (zpravidla výbor), nebo individuální (zpravidla předseda). Název orgánů spolku je také pouze na spolku samotném, jediným zákonným požadavkem je, aby název nepůsobil klamavě ve vztahu k povaze orgánu. Příkladem může posloužit např. častá označení členské schůze za valnou hromadu či kontrolní komise za dozorčí radu.⁶⁸

4.6.2 Člen orgánu spolku

Členem orgánu spolku může být jak osoba fyzická, tak osoba právnická, za tu pak jedná buď osoba k tomu zmocněná, nebo člen statutárního orgánu. Zároveň platí, že pokud stanovy neupraví odlišně, členem orgánu spolku nemusí být nutně člen spolku. Stejně tak platí, že člen orgánu spolku musí být plně svéprávný, i tady ovšem zákonná úprava připouští jinou úpravu stanovami.⁶⁹

4.7 Zrušení a zánik spolku

Zatímco založení a vznik spolku je dvoufázovým procesem, mezi zrušení a zánik patří povětšinou ještě likvidace, tento proces tedy můžeme označit jako

⁶⁶ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 89.

⁶⁷ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1180.

⁶⁸ Tamtéž, s. 1181.

⁶⁹ Tamtéž, s. 1181.

třífázový. Ovšem není to pravidlem, existuje totiž ještě možnost tzv. zrušení spolku bez likvidace, která je ekvivalentem přeměny spolku, kdy se spolek sice ruší, ale má právního nástupce nastupujícího do všech jeho právních vztahů.⁷⁰

4.7.1 Přeměny spolků

Právní základ přeměn právnických osob je upraven v obecné části OZ o právnických osobách. Připouští se fúze, rozdělení a změna právní formy právnické osoby s tím, že přeměna je možná pouze stanoví-li to zákon, ve vztahu speciality je tak nutno pohlížet na spolkovou úpravu, která dovoluje pouze fúzi a rozdělení, změnu právní formy pak nepřipouští.⁷¹ Fúze spolků se dá obecně definovat jako „*spojení dvou nebo více spolků dohromady*.“⁷² Fúze může proběhnout buď sloučením, kdy jeden z „fúzujících“ spolků zůstane právním nástupcem všech na fúzi zúčastněných spolků, nebo splynutím, kdy zaniknou všechny na fúzi zúčastněné spolky a jejich právním nástupcem se stane nově vzniklý spolek, který zanikající spolky fúzí založí.⁷³

Při rozdělení naopak „*práva a povinnosti rozdělovaného spolku přecházejí na jeden nebo několik nástupnických spolků*.“⁷⁴ Rozdělit spolek je možné taktéž dvěma způsoby. Jedná se o rozštěpení, při kterém rozdělovaný spolek zaniká, a odštěpení, při němž se zúčastněný spolek neruší, ale existuje vedle jeho odštěpené části. Řešena je i specifikace těchto dvou způsobů rozdělení, v libovolných kombinacích lze provést rozdělení se vznikem nových spolků, kdy je právním nástupcem rozdělovaného spolku nově založený spolek, „*a rozdělení se sloučením vyčleněných částí majetku rozdělovaného spolku s již existujícími spolky*.“⁷⁵ Při využití poslední jmenované možnosti je právním nástupcem již existující spolek, který se při rozdělení sloučí s vyčleněnou částí rozdělovaného majetku spolku.⁷⁶

Pro přeměny spolků je obecně nutno podotknout, že je vyžadováno schválení přeměny členskou schůzí všech na přeměně zúčastněných spolků. Dále

⁷⁰ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 69.

⁷¹ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 159.

⁷² Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 88.

⁷³ Tamtéž, s. 88.

⁷⁴ Tamtéž, s. 88.

⁷⁵ Tamtéž., s. 89.

⁷⁶ Tamtéž, s. 89.

je nutné určit tzv. rozhodný den, od něhož se veškeré jednání zanikajícího spolku považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnického spolku, k účinnosti přeměny poté dochází zápisem do spolkového rejstříku. Vyhotovena musí být shodně také smlouva o fúzi, v případě smlouvy o rozdělení lze alternovat s tzv. projektem rozdělení.⁷⁷

Přeměny spolků mohou jistě nalézt uplatnění i ve sportovním odvětví, u sportovních svazů či spřátelených sportovních klubů se tato možnost dokonce nabízí. Jako příklad může posloužit fúze sloučením České gymnastické federace, z.s. a Českého svazu moderní gymnastiky, z.s., kdy se k 1. 1. 2017 stala Česká gymnastická federace, z.s. nástupnickým spolkem, čímž převzala veškerý majetek a členy zanikajícího Českého svazu moderní gymnastiky, z.s.⁷⁸

4.7.2 Zrušení spolku

Způsobů, jimiž lze zrušit spolek, je vícero a dají se rozdělit do dvou velkých kategorií podle vůle zrušovaného spolku – na zrušení nedobrovolné a na zrušení dobrovolné. V případě nedobrovolného zrušení je spolek zrušen autoritativním rozhodnutím soudu za zákonem stanovených podmínek, v případě zrušení dobrovolného se spolek ruší rozhodnutím nejvyššího orgánu spolku, i tady však platí, že v závislosti na stanovách může být k tomuto rozhodnutí příslušný i jiný orgán.⁷⁹

Zákonný základ zrušení spolku soudem lze najít jak v obecné části OZ o právnických osobách, tak ve speciální části o spolcích.⁸⁰ Zrušovací důvody lze rozdělit do tří skupin. Do první skupiny spadají případy, kdy spolek vyvíjí zakázanou činnost, tedy stejný důvod, pro který spolek vůbec nemůže vzniknout, o čemž bylo pojednáno v podkapitole 4.2 o účelu a předmětu spolku. Stejně tak bude soudem zrušen spolek, který vyvíjí činnost v rozporu právě se svým účelem. Do druhé skupiny můžeme zařadit případy, kdy spolek nedodrжуje zákonná pravidla a např. nutí třetí osoby ke členství či naopak brání členům ve vystoupení ze spolku.

⁷⁷ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 159-165.

⁷⁸ [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <http://www.csmg.cz/files/csmg/valna-hromada/valna-hromada-2016-fuze/2016-zprava-o-fuzi.pdf>

⁷⁹ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 150.

⁸⁰ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 358-359.

Třetí kategorie je pak tvořena případy, kdy je spolek nefunkční, tedy konkrétně, když počet členů klesne pod tři či nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se.⁸¹ Ve všech uvedených případech musí rozhodnutí soudu předcházet upozornění a poskytnutí přiměřené lhůty k odstranění závadného stavu.⁸²

Poslední dvě možnosti, které v zásadě nepatří ani do jedné kategorie, jsou zrušení spolku po uplynutí doby, na kterou byl založen a zrušení spolku po dosažení jeho účelu. Pro spolky platí, že pokud stanovy neurčí jinak, je založen na dobu neurčitou. Pokud ovšem je doba určena a uplyne, určeným dnem se spolek zrušuje a vstupuje do likvidace. Výjimkou je případné trestní stíhání právnické osoby, po jehož zahájení se na právnickou osobu založenou pro určitou dobu hledí jakoby byla založena na dobu neurčitou.⁸³ Vzhledem k tomu, že oba tyto způsoby zrušení spolku zakládá určení ve stanovách, je možné tomuto v případě vůle předejít prostou změnou stanov předtím, než nastane zrušení.⁸⁴

4.7.3 Likvidace a zánik spolku

Jak bylo nastíněno v úvodu této kapitoly, ve všech případech vyjma přeměn spolků je nutné, aby zrušovaný spolek prošel fází likvidace. OZ stanovuje, že „*právnická osoba vstupuje do likvidace dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou.*“⁸⁵ Při vstupu do likvidace musí být určen likvidátor. Pokud není určen příslušným orgánem spolku, určí ho soud.⁸⁶ OZ nestanoví, kdo má být likvidátorem, nicméně jako účelné se zdá být obsazení této funkce členem statutárního orgánu likvidovaného spolku, u nějž se předpokládá znalost poměrů spolku.⁸⁷ Poté co proběhne likvidace, tedy po vypořádání majetku a dluhů spolku, je likvidátorem sestavena účetní závěrka, vyhotovena zpráva o průběhu likvidace a případně vyhotoven též návrh na použití likvidačního zůstatku. Posledními dvěma kroky je

⁸¹ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 151-152.

⁸² Tamtéž, s. 152.

⁸³ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 362-363.

⁸⁴ Tamtéž, s. 363.

⁸⁵ Ustanovení § 187 odst. 2 OZ

⁸⁶ Kindl M. a spol. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2, s. 373.

⁸⁷ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 73.

podání návrhu na výmaz ze spolkového rejstříku do 30 dnů od skončení likvidace a následně samotný výmaz, kterým spolek definitivně zaniká.⁸⁸

⁸⁸ Tamtéž, s. 75-76.

II. Využití spolků ve sportu

5. Právní formy v oblasti sportu

Jak je patrné již z názvu práce a jejích předcházejících kapitol, pozornost práce je soustředěna na právní formu spolku, nelze však opomenout i odlišné právní formy. Ty jsou jednak ve sportovním odvětví v některých případech obligatorní a jednak mohou napomoci demonstraci větší výhodnosti využití právě právní formy spolku.

Sportovní spolky, jakož i od spolků odlišné sportovní subjekty, se v drtivé většině případů sdružují v příslušných zastřešujících sportovních svazech, které jsou zpravidla dále členem mezinárodních organizací daného sportu a České unie sportu, případně též Českého olympijského výboru.⁸⁹ Ve stanovách jednotlivých sportovních svazů jsou určeny podmínky pro vznik členství fyzických i právnických osob a vzhledem k tomu, že až na výjimky není stanovena právní forma právnické osoby, je ponechána tato volba na členských klubech. Zmíněnými výjimkami jsou např. Česká asociace amerického fotbalu, která ve stanovách explicitně upravuje, že členem se může stát pouze spolek⁹⁰ nebo Ligová fotbalová asociace, která připouští pouze členství akciových společností, o čemž bude více pojednáno v podkapitole 5.2.

5.1 Spolek jako nejběžnější forma

Veškeré v úvahu přicházející právní formy sportovního klubu lze demonstrovat na příkladu struktury členských klubů FAČR,⁹¹ která dle každoročních statistik České unie sportu sdružuje jak nejvíce sportovců, tak nejvíce sportovních klubů.⁹²

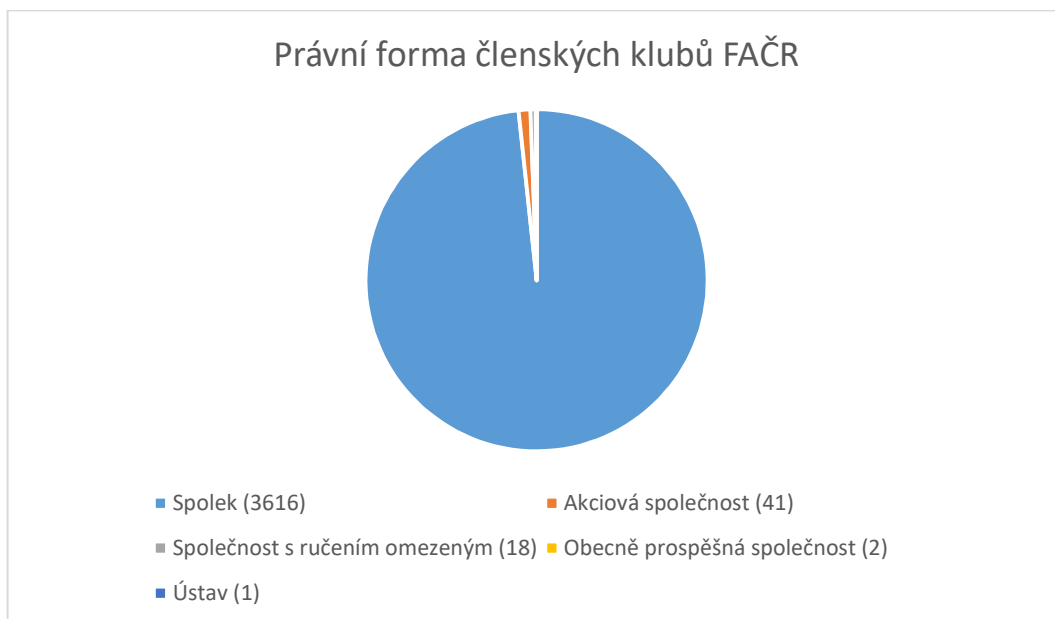
⁸⁹ Český olympijský výbor sdružuje 43 olympijských sportů a 8 neolympijských sportů. <https://www.olympic.cz/text/16--plenum> [online]. [cit. 2019-02-05].

⁹⁰ Ustanovení 3.C.1 Stanov České asociace amerického fotbalu z.s. [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.caaf.cz/upload/normyCAAF/Stanovy.pdf>

⁹¹ Graf zpracován autorem dle dat poskytnutých FAČR.

⁹² Opatrný D. Ročenka ČUS 2017. Velké Přílepy: Olympia, 2018. ISBN 978-80-7376-515-6, s. 297.

Právní forma členských klubů FAČR

Z uvedeného grafu je patrný rozdíl mezi užívanými právními formami v profesionálním a amatérském sportu. Zatímco v profesionálním sportu, o které bude pojednáno v následující podkapitole, jsou typické obchodní korporace, v amatérském sportu jsou nejvyužívanějšími právě spolky.⁹³

Důvod častého využití spolků vychází z praktických hledisek jeho fungování, jehož největší devízou je jednoduchost, která se projevuje jak při založení spolku, tak při jeho běžném fungování. Výhodné pro zakladatele sportovního klubu je osvobození od poplatků ve věcech zápisu údajů o spolku či pobočném spolku,⁹⁴ z čehož vyplývá, že jediným nákladem spojeným s formálním založením spolku jsou úředně ověřené podpisy na návrhu na zápis.⁹⁵ Další a možná nejvýraznější výhoda častějšího využívání spolku je jeho financování a danění. Pro sportovní spolek je v tomto ohledu velmi důležitá, často až existenční, možnost získat finanční prostředky prostřednictvím např. veřejných zdrojů. O tomto bude blíže pojednáno v kapitole osmé.

V neposlední řadě by také neměl být opomenut faktor členství a sounáležitosti ke sportovnímu spolku. Pro řadového sportovce, činovníka či fanouška je nepochybně důležitá možnost ovlivnit chod klubu, což umožňuje právě členství ve spolku.

⁹³ Například ve FAČR je v principu profesionálních sportovních klubů 32, amatérských 3646.

⁹⁴ §11 odst. 1 písm. j) zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o soudních poplatcích.

⁹⁵ §22 odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

5.2 Obchodní korporace v profesionálním sportu

V profesionálním sportu se každoročně operuje s mnohamilionovými rozpočty, ve sportu dominantní právní forma spolku však připouští podnikání a výdělečnou činnost jen jako vedlejší hospodářskou činnost za účelem podpory činnosti hlavní a s užitím zisku výhradně pro spolkovou činnost včetně správy spolku.⁹⁶ Vzhledem k tomu je tedy pro profesionální sport nasnadě využití právní formy, která by v tomto ohledu sportovní klub ve výdělečné činnosti neomezovala.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů, definuje pět forem obchodní korporace. Právní formy veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti a družstva jsou pro sport a tím spíše ten vrcholový vzhledem ke své struktuře prakticky nepoužitelné. Využívanými obchodními korporacemi jsou tedy společnost s ručením omezeným a především pak akciová společnost.

Již v úvodu kapitoly bylo naznačeno, že stanovami sportovního svazu může být požadavek na právní formu upraven jako obligatorní. V českém sportovním prostředí lze uvést jako příklad Ligovou fotbalovou asociaci, která ve svém interním předpisu stanovuje, že žadatel o licenci nezbytnou pro start v profesionálních soutěžích může být „*pouze fotbalový klub, tj. právnická osoba, která má, dle obchodního zákoníku, statut „akciové společnosti“ a její akcie jsou vydány pouze na jméno.*“⁹⁷ K tomuto je nutno poznamenat, že uvedená podmínka akcií vydaných pouze na jméno je nadbytečná, v rámci rekodifikace soukromého práva byl totiž přijat zákon č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností, který formálně znemožňuje existenci akcií na majitele a jiné akcie než na jméno být nemohou, úprava Klubového licenčního řádu však zatím toto nereflektovala.

V dalších sportech, ve kterých se dá nejvyšší domácí soutěž považovat za profesionální, obligatorní požadavek na právní formu chybí, například zastřešující svaz nejvyšší soutěže ledního hokeje v České republice Asociace profesionálních klubů ledního hokeje sdružuje devět akciových společností a pět společností s ručením omezeným, oproti tomu v nejvyšší basketbalové soutěži organizované Českou basketbalovou federací aktuálně z dvanácti účastníků působí pouze tři

⁹⁶ §217 odst. 2 a 3 OZ

⁹⁷ Článek 45 Klubového licenčního řádu

akciové společnosti, pět společností s ručením omezeným a čtyři spolky. V dalších kolektivních sportech se již o profesionálních sportovních klubech dá mluvit pouze v jednotkách a v drtivé většině opět převažují spolky. Na uvedených příkladech lze spatřit klesající tendenci využití akciových společností v závislosti na klesajících ročních rozpočtech jednotlivých klubů, důvodem upřednostnění společnosti s ručením omezeným před akciovou společností tak může být mimo jiné i absence požadavku na základní kapitál, z výše uvedených 10 společností s ručením omezeným v rámci Asociace profesionálních klubů ledního hokeje a České basketbalové federace má hned 5 z nich základní kapitál výrazně nižší než činí minimální výše základního kapitálu pro akciovou společnost, tedy 2 000 000,- Kč.⁹⁸

Pro představu alternativního řešení právních forem v profesionálním sportu je možné porovnat zdejší úpravu se sousední Spolkovou republikou Německo, kde je v nejvyšší německé fotbalové soutěži nastaven odlišný model, kdy jsou i profesionální kluby *eingetragener verein*, tedy německou obdobou spolků. Zároveň však zakládají pro potřeby generování zisku akciové společnosti, přičemž platí, že majoritní podíl akcií musí držet spolek. Například struktura akcionářů společnosti FCB AG, akciové společnosti Bayernu Mnichov, je následující – 75 % FC Bayern Mnichov eV (*eingetragener verein* – spolek), 8,33 % adidas AG, 8,33 % Audi AG a 8,33 % Allianz SE.⁹⁹ Ani tento rozdílný přístup řešení právních forem profesionálního sportu se však neobešel bez problému. V roce 2016 se k prvostupňovému soudu v Mnichově dostal návrh na zrušení právě spolku FC Bayern Mnichov namítající právě tento vztah, kdy podle navrhovatele spolek FC Bayern Mnichov nesplňuje podmínku nevýdělečné hlavní činnosti, která je pro *eingetragener verein* stejná jako pro spolky v České republice.¹⁰⁰ Soud však s odkazem na rozhodnutí I ZR 88/80 Nejvyššího spolkového soudu SRN ze dne 9. listopadu 1982, které výslovně připouští sekundární ekonomickou činnost v rámci korporací zakládaných spolkem, návrh zamítl. I přes tato dvě rozhodnutí však

⁹⁸ Vlastní rešerše zpracována dle <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>.

⁹⁹ FCB AG Stockholders [online]. In: . [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://fcbayern.com/en/club/company/teaser-stockholder>

¹⁰⁰ Bayern Munich – A Disappearing Act? [online]. In: . [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/today/legal-conflict-bayern-munich-a-disappearing-act/23540752.html?ticket=ST-3036109-SX95ZQGBzDDdfT7ScII1-ap2>

zůstává otázkou, o které je v německém prostoru sportovního práva polemizováno, zdali je takto nastavená podmínka správná a do budoucna udržitelná.¹⁰¹

5.3 Další právní formy

Jak již vyplynulo z grafu v podkapitole 5.1, objevují se ve FAČR – a samozřejmě nejen v ní – subjekty s odlišnou právní formou od forem zmíněných v předchozích podkapitolách.

5.3.1 Obecně prospěšná společnost

Ze zmíněného grafu sice vyplývá, že v rámci FAČR jsou aktivní pouze dvě obecně prospěšné společnosti, v jiných odvětvích sportu však tato forma není nijak zvlášť neobvyklá. Spíše než k organizaci sportovních klubů je využívána k širšímu účelu, například k podpoře sportování mládeže.¹⁰² Obecně prospěšná společnost je formou, která je určitým pozůstatkem právní úpravy před rekonstrukcí občanského práva. OZ sice zrušil dřívější zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, který upravoval jejich vznik (§ 3080 bod. 163 OZ), avšak v příslušném přechodném ustanovení (§ 3050 OZ) stanoví, že se obecně prospěšné společnosti i nadále řídí stávající (tedy zrušenou) právní úpravou a pouze jim dává právo změnit svoji právní formu na ústav, nadaci, nebo nadační fond, nikoliv však povinnost tuto změnu učinit.¹⁰³ Navzdory tomu, že již přes 5 let není možné, aby obecně prospěšná společnost vznikla, v praxi se i nadále bude možné s touto právní formou setkat, a to pochopitelně nejen ve sportovním prostředí.

5.3.2 Nadace a nadační fond

Nadace i nadační fond se dají charakterizovat jako účelové sdružení majetku s chybějící osobní, členskou složkou.¹⁰⁴ Z tohoto hlediska se nedají považovat za vyhovující pro organizaci sportovních klubů, není však neobvyklé působení těchto

¹⁰¹ German court rejects legal challenge to Bayern Munich's club structure [online]. In: . [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.bavarianfootballworks.com/2016/9/17/12949444/bayern-munich-association-club-corporation-law-50-1-suit-rejected>

¹⁰² Například Sport Úvaly, o.p.s. či Pohyb a zdraví o.p.s.

¹⁰³ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 2363 - 2364.

¹⁰⁴ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 34-35.

subjektů v rámci podpory různých sportovních organizací. V rámci FAČR hrají nadační fondy značnou roli při organizaci tzv. regionálních fotbalových akademií, kterých v současnosti existuje osm a jejich činnost spočívá v komplexní fotbalové i školní výchově hráčů mezi 13 a 15 lety. Regionální fotbalové akademie nemají samostatnou právní subjektivitu a jsou financovány právě z prostředků nadačních fondů, které jsou pro každou jednu akademii zřízeny pobočnými spolky FAČR – krajskými fotbalovými svazy. Výhody volby nastavení právní formy nadačního fondu lze spatřovat především v průhlednosti a ve zjednodušení vztahů mezi zúčastněnými subjekty. Nadační fond je souhrnem majetku, který je určen k určitému účelu, v tomto případě k financování regionální fotbalové akademie. Majetek nadačního fondu představuje materiální základnu pro dosahování jeho účelu, který je současně základním limitem pro použití majetku. Účelové užití majetku musí respektovat nejen nadační fond za trvání své samostatné existence, ale i beneficianti (např. příjemci nadačních příspěvků) a též sám zakladatel. Toto můžeme považovat za znak transparentnosti jak vůči FAČR, tak vůči ostatním stranám, které nadační fondy regionálních fotbalových akademií financují (stát, město, kraj).

5.3.3 Ústav

Vzhledem k tomu, že ústav je zakládán především „za účelem provozování činnosti užitečné pro veřejnost s tím, že výsledky jejich činnosti jsou každému rovnocenně dostupné za předem stanovených podmínek,“¹⁰⁵ nedá se tato právní forma označit za odpovídající pro organizaci sportu. Ústav nemá členy a zpravidla se soustředí spíše na organizaci poskytování služeb. Navzdory tomuto se s ústavy lze ve sportovním prostředí setkat, byť se jedná o jednotky případů. Ve většině těchto případů se jedná o organizaci mládežnického sportování.¹⁰⁶

¹⁰⁵ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 33.

¹⁰⁶ Např. Fotbalová akademie Alexe Zbura z.ú. či Rookie Floorball, zapsaný ústav.

6. Sportovní svazy

Napříč sportovním prostředím se lze setkat s odlišnými názvy pro svaz organizující určitý sport, častými názvy jsou „svaz“, „federace“, „unie“, „asociace“, případně v obecné rovině „střešní organizace“, „zastřešující svaz“ apod., nicméně pro účely této práce bude užito již zmíněného pojmu sportovní svaz. Ostatně ustanovení § 214 odst. 2 OZ výslovně ukládá u spolku vytvořeného jako svaz více spolků sloužící k uplatňování společného zájmu vyjádření svazové povahy spolku v názvu, což se může zdát u názvů odlišných od svazu diskutabilní, nicméně Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost¹⁰⁷ uvádí u všech uvedených názvů výklad téměř totožný s výkladem hesla svaz, podmínka vyjádření svazové povahy je tak v tomto směru splněna. S jistotou se ovšem dá poznamenat, že uvedená podmínka není naplněna v případě svazu zastřešujícího florbal, který nese prostý název Český florbal, z čehož by bylo možno dovodit, že povinnost ukládaná odkazovaným ustanovení § 214 odst. 2 OZ není ze strany orgánů veřejné správy důsledně vymáhána.

Účelem svazů zpravidla vyjádřeným ve stanovách je organizace a rozvoj sportu. K naplňování stanoveného účelu je pro sportovní svazy důležitá otázka členství v mezinárodních sportovních federacích, které jednak organizují mezinárodní soutěže a jednak sjednocují sport jako takový, např. jeho pravidla. Kromě mezinárodních federací je pro většinu sportovních svazů důležité též uznání daného sportu Mezinárodním olympijským výborem a jeho zařazení na listinu tzv. olympijských sportů, na což navazuje členství v národní olympijské organizaci, u nás v ČOV.¹⁰⁸ Stanovy ČOV pak určují důležitou podmínku, a to členství pouze jednoho svazu za každý sport, a to toho svazu, který je uznán mezinárodním sportovním svazem, problém tedy může nastat v případě, že je pro jeden sport více sportovních svazů. S členstvím v těchto organizacích se přirozeně také váže povinnost respektovat jejich pravidla a nezřídka také podrobit se či dokonce implementovat jejich pravidla do vlastních předpisů, toto však bude blíže rozebráno v následující podkapitole.¹⁰⁹ Kromě ČOV je další důležitou organizací pro jednotlivé sportovní svazy ČUS, která napříč jednotlivými sporty sdružuje 74

¹⁰⁷ Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha: Academia. 2007.

¹⁰⁸ Brodec J. K principům fungování sportovních svazů a k postavení a vzdělávání trenérů [online]. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-principum-fungovani-sportovnich-svazu-a-k-postaveni-a-vzdelavani-treneru-105007.html>

¹⁰⁹ Tamtéž.

národních sportovních svazů, přes 14 000 sportovních oddílů, 7 000 tělovýchovných jednot a klubů a okolo 1 000 000 evidovaných osob, což z ní dělá člensky nejpočetnější spolek v České republice.¹¹⁰ Účelem ČUS je dle stanov vytváření optimálních podmínek na úrovni tělovýchovných jednot, sportovních klubů i národních svazů, organizace a poskytování služeb těmto subjektům a jejich komplexní finanční podpora. Pro přijetí do ČUS je mimo jiné nutné, aby byl sportovní svaz spolkem, tato právní forma je vzhledem k úpravě, požadavkům a specifikům spolku uvedeným především v kapitole čtvrté této práce, naprosto odpovídající.

6.1 Členství v mezinárodních sportovních federacích

6.1.1 Výhody a nevýhody členství

Pro sportovní svazy je členství v mezinárodních sportovních federacích z řady faktorů existenčně důležité. Výše již bylo zmíněno hledisko mezinárodního uznání a možnost účasti v mezinárodních soutěžích či zápasech, typicky mistrovství Evropy či světa nebo klubové soutěže jako např. Liga mistrů. Tyto události mohou být pro sportovní svazy a v nich sdružené sportovní kluby finančně velice zajímavé a případné úspěchy se pochopitelně odráží i v rozvoji daného sportu a zájmu o něj, stejně tak jako v případě možnosti takovou událost pořádat.

Kromě těchto sportovních benefitů však může přinášet členství v mezinárodních sportovních federacích též příznivé ekonomické aspekty, například ve fotbale – FAČR v roce 2016 obdržela 172 milionů Kč od UEFA a 24 milionů Kč od FIFA. Tyto příjmy tvořily v roce 2016 z celkového rozpočtu FAČR 20 procent.¹¹¹ Nelze však generalizovat, že by veškeré mezinárodní sportovní federace výrazně finančně podporovaly členské sportovní svazy, např. ČGF hradí v European Golf Association členský příspěvek, v roce 2016 ve výši 620 tisíc Kč.¹¹²

Oproti výhodám, které sportovním svazům povětšinou z členství v mezinárodních sportovních organizacích plynou, jsou zde však i určité povinnosti, a to především povinnost podrobit se pravidlům, která mezinárodní

¹¹⁰ Informační systém ČUS dostupný na <https://iscus.cz/>

¹¹¹ Zpráva o vnitřním financování FAČR [online]. [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/zprava-o-vnitrim-financovani-facr/a5609>

¹¹² Výroční zpráva České golfové federace za rok 2016 [online]. [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/VZ%20%C4%8CGF%20pro%20volebn%C3%AD%20konferenci%202017.pdf>

sportovní organizace vydávají. Toto se týká především vnitřních předpisů, které musí sportovní svazy přizpůsobit tak, aby tyto interní předpisy národních sportovních svazů byly v souladu s předpisy mezinárodních sportovních organizací. Za nesplnění této povinnosti hrozí sportovním svazům různé druhy sankcí, typicky sankce peněžité, v krajním případě však až vyloučení účasti sportovních národních klubů nebo sportovců z některé z mezinárodních soutěží či závodů. Ve fotbalovém prostředí se dokonce užívá atypický prostředek jakési nucené správy normalizační komisí, o které bude pojednáno v následující podkapitole.

6.1.2 Normalizační komise FIFA

Z výše uvedeného textu již vyplynulo, že FAČR není členem jen FIFA, mezinárodní celosvětové fotbalové organizace, ale i UEFA, konfederace sdružující evropské fotbalové svazy. V této hierarchii tedy nejvýše stojí předpisy FIFA, kterým musí být přizpůsobeny předpisy UEFA a národních fotbalových svazů, ty však musejí být rovněž v souladu s předpisy UEFA. Naopak v rámci této „pyramidy“ lze jít ještě níže, a to na úroveň již také zmíněných pobočných spolků FAČR, tedy krajských a okresních fotbalových svazů, které zase nesmějí být v rozporu s předpisy FIFA, UEFA a pochopitelně tak ani FAČR.

Institut normalizační komise je upraven v článku 8 odst. 2 Stanov FIFA, který stanovuje, že výkonný orgán národní asociace, tedy v případě FAČR výkonný výbor, může být za výjimečných okolností a po konzultaci s relevantní konfederací (v případě FAČR je takovou relevantní konfederací UEFA) Radou FIFA odstraněn a nahrazen normalizační komisí na určité časové období. Složení normalizační komise je určenou Radou FIFA a zpravidla se skládá z odborníků na problematiku sportu v dané zemi, např. členové normalizační komise v Kamerunu v roce 2013 byli bývalý ministr školství a sportu, bývalý rektor University of Yaounde II, bývalý hráč a předseda svazu, vedoucí katedry soukromého práva a další.¹¹³

¹¹³ FIFA Unveils Members of Normalisation Committee to Fix Cameroonian Football [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.businessincameroon.com/business-in-cameroon/2307-4193-fifa-unveils-members-of-normalisation-committee-to-fix-cameroonian-football>

Tato situace hrozila FAČR v roce 2017, kdy stanovy FAČR nebyly v souladu se Stanovami FIFA ve věci volby předsedy výkonného výboru, kterého se na řádné valné hromadě nepodařilo zvolit.

Zamýšlené odstranění výkonného výboru a jeho nahrazení komisí na určité časové období Radou FIFA, tedy orgánem mezinárodní fotbalové asociace, však naráželo na praktickou neproveditelnost, kdy si lze s ohledem na výše uvedené, zejména pak s ohledem na kapitolu čtvrtou, stěží představit, že by kdokoliv třetí mohl zasáhnout do autonomie spolku a jednat v rozporu s platnou právní úpravou České republiky. Jedinou možností v souladu s platnou právní úpravou by bylo, pokud by valná hromada FAČR nejprve odvolala stávající výkonný výbor a následně do něj zvolila členy určené FIFA, a to pod hrozbou případné další sankce, např. zákazem startů na mezinárodní klubové i reprezentační úrovni.¹¹⁴ Ovšem i tak by bylo sporné, zda by byly dodrženy náležitosti právního jednání dle ustanovení § 551 OZ, a zda by se tedy nejednalo o zdánlivé právní jednání, neboť přinejmenším složka svobodného rozhodování by byla diskutabilní.¹¹⁵

Navzdory tomuto byla však normalizační komise ustavena napříč celým světem hned několikrát. Uvedený problém s platnou právní úpravou byl např. v Thajsku v roce 2015 vyřešen tím, že se zřízením normalizační komise souhlasil i Thajský sportovní úřad.¹¹⁶

6.2 Shromáždění delegátů

Vzhledem k počtu členů jednotlivých svazů, kdy se většinou jedná o desetitisíce členů, a zároveň jejich rozprostření napříč celou Českou republikou, není možné naplnit požadavky OZ týkající se členské schůze, především pak možnost osobní účasti každého člena, stejně tak jako usnášeníschopnost při účasti

¹¹⁵ K tomu srov. Zuklínová, M. Definice právního jednání podle (nového) občanského zákoníku I. Právní prostor. 2015. „Byla-li jednající osoba k jednání donucena, takže vlastní vůle jednající osoby zcela scházela, anebo se neutvářela svobodně, představuje to významnou závalu (srov. § 551, § 587 a contr.). Svobodu vůle vylučuje jednak fyzické násilí (vis absoluta), jednak násilí psychické (vis compulsiva); psychické násilí se v teorii zpravidla označuje „bezprávná výhrůžka“ (bližze srov. u cit. ust.).“ In: . [cit. 2019-03-13].

Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/definice-pravniho-jednani-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku>

¹¹⁶ Normalisation committee appointed for the Football Association of Thailand [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.fifa.com/governance/news/y=2015/m=10/news=normalisation-committee-appointed-for-the-football-association-of-thai-2717685.html>

většiny členů. Nicméně i na z tohoto vyplývající specifické potřeby velkých spolků, jakými sportovní svazy bezesporu jsou, zákonodárce myslel, a to konkrétně v ustanovení § 256 OZ o tzv. shromáždění delegátů. Možnost nahrazení členské schůze shromážděním delegátů musí vycházet ze stanov a zároveň musí být zajištěno, že každý delegát je volen stejným počtem hlasů, případně s rozumnou odchylkou. Při organizaci shromáždění delegátů se použijí ustanovení o členské schůzi.

6.2.1 Název shromáždění delegátů

Samotný název členské schůze nemusí, jak ostatně předpokládá i důvodová zpráva k OZ, nutně obsahovat pojem shromáždění delegátů. V praxi se nejčastěji lze setkat s pojmem valná hromada, nicméně nejsou vyloučena ani jiná pojmenování, např. Konference Českého svazu házené či Parlament České asociace amerického fotbalu.

6.2.2 Četnost shromáždění delegátů

Úprava shromáždění delegátů je v OZ značně dispoziitivní, v ustanovení § 248 odst. 1 je však vymezena povinnost svolat členskou schůzi (a pokud příslušný spolek v návaznosti na shora uvedené namísto členské schůze koná shromáždění delegátů, pak také povinnost svolat shromáždění delegátů) nejméně jedenkrát do roka, a to s ohledem na nutnost projednání pro spolek závažných otázek, především se nabízí návaznost na schválení účetní závěrky.¹¹⁷ Mohlo by se zdát, že zmíněné ustanovení by bylo možné obejít použitím ustanovení § 247 odst. 3 OZ, tedy určením jiného nejvyššího orgánu spolku než je členská schůze k projednání konkrétní „závažné otázky“. Ani s tímto přístupem se však nelze ztotožnit. Lavický v komentáři k OZ uvádí: „*Lze přitom soudit, že ačkoli to dikce § 247 odst. 3 umožňuje, není vždy přijatelné, aby stanovy periodicitu zasedání členské schůze vymezily na delší časový úsek než jeden rok.*“¹¹⁸ V návaznosti na vše výše uvedené je nutné konstatovat rozpor mezi zákonnou povinností svolat členskou schůzi (shromáždění delegátů) alespoň jednou ročně a stanovami řady sportovních svazů, které stanovují odlišnou periodu. Nejčastěji se v praxi z těchto vybočení ze zákona

¹¹⁷ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1099.

¹¹⁸ Tamtéž.

objevuje svolání členské schůze jednou za dva roky (Český atletický svaz, Český svaz házené či Český svaz ledního hokeje), nicméně lze se setkat i s delším intervalem, článek X. odst. 1 Stanov ČTS zní následovně: „*Valná hromada je nejvyšším orgánem ČTS. Valnou hromadu svolává prezident vždy po pěti letech ode dne konání předchozí valné hromady.*“ Dle názoru autora práce je uvedený výňatek Stanov ČTS v hrubém rozporu s kogentním ustanovením OZ. Rejstříkový soud pravděpodobně citovanou pasáž stanov ignoroval a považoval toto ustanovení za neplatné, ostatně je možné dohledat analogickou judikaturu Nejvyššího soudu, konkrétně v rozsudku sp. zn. 2 Odon 25/96 ze dne 16. 6. 1996: „*Jestliže jsou stanovy družstva v této části v rozporu s kogentním ustanovením zákona, přičemž tento rozpor nezpůsobuje neplatnost celých stanov, platí namísto stanov příslušné ustanovení zákona.*“ Z výše uvedeného textu Stanov ČTS navíc nevyplývá, že se valná hromada bude konat jednou za pět let, nýbrž že po pěti letech ode dne konání poslední valné hromady bude nová svolána, teoreticky tak vůbec ke konání dojít nemusí. Tento logický nedostatek však vychází z dikce ustanovení OZ, které předpokládá svolání členské schůze nejméně jedenkrát do roka, nikoliv však konání členské schůze. Tento zdánlivý nedostatek bude v případě potřeby (pokud by se v praxi ukázalo obcházení povinnosti každoročního pořádání členské schůze jako četné) nejspíš překonán judikaturou. Lze předpokládat, že soudy ve své aplikační činnosti dospějí k závěru, že zákonodárce slovním spojením „svoláním členské schůze“ významově nepochybně požadoval konání členské schůze.

Na druhou stranu je nutno poznamenat, že nedodržení povinnosti ukládané ustanovením § 248 odst. 1 OZ bude ze strany rejstříkových (nebo jiných) soudů postihováno obtížně, protože OZ s tímto porušením žádnou konkrétní sankci nespojuje a obecná úprava ustanovení § 172 OZ vyžaduje naplnění konkrétních podmínek (a každoroční konání členské schůze mezi nimi není), jejichž existence spolek zřejmě snadno vyvrátí.¹¹⁹

Pro úplnost je nutné dodat, že v odborné literatuře se lze setkat i s protichůdným názorem k výše uvedenému. Autoři Hájková, Nebuželská a Pavlok v monografii *Spolky a Spolkové právo*, která je i několikrát citována v této práci, k této problematice uvedli následující: „*Neurčí-li stanovy jinak, má být členská*

¹¹⁹ Např. fakt, že se statutární orgán dva roky nesešel, nutně nemusí znamenat, že není schopen se usnášet, nehledě na skutečnost, že kompetence členské schůze mohou stanovy v určité „závažné otázce“ přenést na orgán jiný, a tím eliminovat vznik závažných okolností – třeba neschválení výsledku hospodaření.

schůze v souladu s ObčZ (OZ – pozn. autora) svolána alespoň jedenkrát za rok a s třicetidenním předstihem. Podmínky si může spolek nastavit, jak potřebuje – členská schůze může také zasedat např. jen jednou za 2 i více let. Zvláště u spolků s početnou členskou základnou to bývá vítanou odchylkou od ustanovení ObčZ (OZ – pozn. autora).“¹²⁰

Závěrem podkapitoly autor této práce podotýká, ostatně jak nejspíš ze složení této podkapitoly vyplynulo, že se kloní k prvnímu zmíněnému názoru, tedy že je ustanovení § 248 odst. 1 OZ kogentní.

6.3 Členství ve sportovním svazu

Obecně bylo členství ve spolku podrobně analyzováno v podkapitole 4.5, členství ve sportovním svazu však má svá specifika, a to především rozdělením na členství fyzických osob – sportovců a členství právnických osob – sportovních klubů. Práva a povinnosti těchto členů se pochopitelně liší, nicméně platí, že oba druhy členů se vznikem členství zavazují dodržovat nejen stanovy, ale i ostatní předpisy sportovního svazu. Lze se také setkat s dalšími typy členství, ve sportovních svazech především s členstvím tzv. individuálním, které vznikne bez příslušnosti k některému členskému klubu či pobočnému spolku, může jít o členství fanoušků či rozhodčích.

6.3.1 Zastoupení členů sportovního svazu delegáty

Již bylo zmíněno, že jediným zákonným předpokladem pro shromáždění delegátů je, aby byl každý delegát volen stejným počtem hlasů s výjimkou případů, kdy lze připustit rozumnou odchylku. Z tohoto ustanovení, stejně jako z principů spolkového sdružování, vychází myšlenka, že by delegát měl na shromáždění delegátů reprezentovat majoritní názory svých voličů, byť mandát delegáta lze označit spíše jako volný, než jako imperativní.¹²¹ U početně menších svazů je nejtradičnějším přístupem jeden delegát za každý členský klub. U větších svazů je rozdělení delegátů pochopitelně složitější a jako příklad spravedlivého rozdělení je

¹²⁰ Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. Spolky a spolkové právo. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237, s. 134.

¹²¹ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1220.

možné, oproti výše diskutované četnosti svolání shromáždění delegátů, uvést ČTS, jehož klíč je následující: „*Valná hromada i mimořádná valná hromada je tvořena 120 delegáty s hlasem rozhodujícím, určenými pobočnými spolky ČTS. Počet delegátů jednotlivých pobočných spolků ČTS se stanoví v procentním poměru registrovaných hráčů k celkovému počtu registrovaných hráčů k poslednímu dni měsíce půl roku před konáním valné hromady.*“¹²²

6.3.2 Členská základna

OZ stanovuje fakultativní možnost vést seznam členů, přičemž stanovy musí určit, který orgán seznam členů povede, zdali budou údaje veřejné a jakým způsobem se budou provádět zápisy a výmazy členů (ustanovení § 236 OZ). Tento institut slouží jako „*zákonný rámec pro evidenci členské základny,*“¹²³ což je ve vztahu k dotačním prostředkům a požadavku celkové transparentnosti a přehlednosti organizace sportu pro sportovní svazy velice důležité. Stálo by za úvahu, zda by vedení seznamu členů nemělo být pro sportovní svazy či obecně pro spolky nad určitý počet členů, zvláště dokládají-li počet členů pro účel čerpání veřejných prostředků, obligatorní. Velikost členské základny je totiž jedním, byť ne vždy zásadním, z kritérií rozhodujících o výši poskytnuté dotace MŠMT, např. v rámci medializovaného případu AČR z roku 2018 bylo zjištěno, že v žádosti o dotaci MŠMT uváděl v roce 2013 AČR přes devadesát tisíc členů, zatímco v roce 2014 jen jedenáct tisíc členů.¹²⁴ Nutno ovšem dodat, že Nejvyšší státní zastupitelství ČR obvinění z dotačního podvodu zrušilo, protože nebyly splněny podmínky pro zahájení trestního stíhání.¹²⁵

6.4 Orgány sportovního svazu

Jak již bylo zmíněno v podkapitole 4.6, OZ předpokládá dva obligatorní orgány – statutární orgán a nejvyšší orgán, byť je zároveň přípustné splynutí

¹²² Článek X. odst. 6 Stanov ČTS.

¹²³ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1160-1161.

¹²⁴ Černé duše autoklubu? Ministerstvo možnou škodu vyčíslilo na 308 milionů korun [online]. In: . [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: https://www.irohlas.cz/zpravy-domov/autoklub-ceske-republiky-clenove-podvod-dotace-roman-jecminek_1809180600_pla

¹²⁵ NSZ zrušilo obvinění Autoklubu ČR z podvodu, nebyly splněny podmínky pro zahájení stíhání [online]. In: . [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2018/11/nasz-zrusilo-obvineni-autoklubu-cr-podvodu-nebyly-splneny-podminky-zahajeni-stihani/>

v jeden. To se však sportovních svazů a zpravidla ani sportovních klubů netýká. Kromě těchto dvou orgánů v ustanovení § 243 výslovně připouští existenci rozhodčí komise, jejíž organizaci a působnost upravuje dále v ustanovení § 262 a násl. K tomuto je nutno podotknout, že OZ předpokládá zapsání této komise do spolkového rejstříku. Je tedy např. rozdíl mezi rozhodčí komisí vnitřní, která působí a je způsobilá vynutit zamýšlené důsledky jen uvnitř sportovního svazu, a rozhodčí komisí zapsanou ve spolkovém rejstříku. Řízení před ní je totiž upraveno v zákoně č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a jí vydané rozhodčí nálezy jsou titulem pro výkon rozhodnutí.¹²⁶ Sportovní svazy zpravidla volí první zmíněnou možnost, tedy rozhodčí komisí vnitřní, např. Sbor rozhodců FAČR má 32 členů.¹²⁷ Naopak rozhodčí komisí dle OZ disponuje např. ČGF.¹²⁸

Ustanovení § 243 OZ však připouští i další libovolně pojmenovatelné orgány (pokud bude mít takové pojmenování nezaměnitelnou povahu) a stanovuje pouze podmínku, aby byl takový orgán vždy specifikován ve stanovách.

Obecně je pro sportovní svazy typické velké množství orgánů s různou působností, a to především s ohledem na většinou složitou a rozsáhlou organizaci soutěží, zvláštní potřeby mládeže, rozhodčích či nutnost vynucovat některá pravidla nejen spolku, ale i konkrétního sportu disciplinárním orgánem. Jako příklad je možno uvést největší sportovní svaz FAČR, který má kromě Valné hromady a Výkonného výboru ve stanovách určenu též Revizní a kontrolní komisi, Odvolací komisi, Řídící komisi pro Čechy a Řídící komisi pro Moravu, Sbor rozhodců, Etickou komisi, Ligové shromáždění, komise pro zabezpečení republikových soutěží (tři komise rozhodčích, dvě sportovně technické komise a dvě disciplinární komise) a konečně možnost udělenou Výkonnému výboru ustavit další komise. Kromě těchto orgánů má každý z pobočných spolků FAČR, tedy krajských a okresních fotbalových svazů, vlastní výkonný výbor, odvolací a revizní komisi, disciplinární komisi, sportovně technickou komisi a komisi rozhodčích.¹²⁹

¹²⁶ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1246.

¹²⁷ Sbor rozhodců [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/subjekty/subjekt/373>

¹²⁸ Veřejný rejstřík a Sbírka listin: Výpis ze spolkového rejstříku. Justice.cz [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, ©2012 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=739043&typ=PLATNY>

¹²⁹ Stanovy FAČR.

6.5 Dceřiné společnosti sportovních svazů

Jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, veškeré sportovní svazy mají právní formu spolku a OZ připouští jako hlavní činnosti spolku jen „*uspokojování a ochranu těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen,*“ přičemž je výslovně vyloučeno, aby hlavní činností bylo podnikání nebo jiná výdělečná činnost, to je možné jen v rámci vedlejší činnosti s tím, že zisk z jakékoliv činnosti spolku lze použít pouze pro spolkovou činnost.¹³⁰ Vzhledem k tomuto je obvyklým postupem větších svazů operujících s mnohamilionovými rozpočty zakládání dceřiných společností s právní formou obchodní korporace, ve kterých je zpravidla jediným akcionářem či společníkem právě zakládající sportovní svaz.

Činnost dceřiných společností sportovních svazů směřuje především k nakládání s marketingovými a televizními právy, tedy k oblastem, které jsou významné především z hlediska rozpočtu, o čemž bude blíže pojednáno v kapitole deváté. Kromě marketingových hledisek mohou sloužit dceřiné společnosti i dalším účelům, jako je organizační zajištění soutěží, utkání či reprezentace, prodej vstupenek na utkání reprezentací, nakládání s majetkem svazů nebo např. k zajištění dopravy k zahraničním utkáním reprezentace jak pro fanoušky, tak i hráče.

Například FAČR má v současnosti pět fungujících dceřiných společností. Tou největší je marketingová společnost STES a.s. disponující s marketingovými a televizními právy FAČR. Dalšími jsou FAČR Property s.r.o. zajišťující hmotný majetek FAČR, Public Football s.r.o. disponující s marketingovými a televizními právy futsalu, AS press s.r.o. vydávající časopis Gól a FOTBAL TRAVEL, a.s., cestovní kancelář, která bude v budoucnu organizovat zájezdy na zahraniční zápasy.

¹³⁰ Ustanovení § 217 OZ.

7. Vnitřní spolkové předpisy ve sportu

Ačkoliv OZ obligatorně vyžaduje pouze jediný vnitřní předpis spolku – stanovy, pro sportovní prostředí je typické využití dalších vnitřních předpisů, a to jak na úrovni sportovních klubů, tak především na úrovni sportovních svazů, na které bude kladen v následující kapitole důraz, a to i z toho důvodu, že předpisy vydané sportovními svazy úzce souvisí s činností sportovních klubů, které se jimi musí řídit. S ohledem na skutečnost, že stanovy jsou pro existenci spolku určující, je zřejmé, že ostatní vnitřní předpisy spolku musejí být s nimi v souladu, z čehož lze v případě rozporu vnitřního předpisu se stanovami dovodit jeho neplatnost.

OZ v ustanovení § 233 odst. 2 stanovuje, že budoucí člen spolku svým zájmem projevuje vůli být vázán stanovami od okamžiku, kdy se stane členem spolku. Je-li existence vnitřních předpisů předvídána stanovami, je nepochybné, že se toto ustanovení vztahuje i na ně. Nad rámec uvedeného je však ve sportovním prostředí praxí v přihlášce člena spolku explicitně stanovit povinnost dodržovat nejen stanovy, ale i vnitřní předpisy, případně též dopomáhat k naplňování účelu či podřídit se rozhodnutím orgánů.¹³¹ Zároveň je požadováno, aby pro člena daného spolku existovala možnost se s vnitřními předpisy seznámit,¹³² tato povinnost bývá typicky u sportovních svazů zpravidla splněna prostřednictvím webových stránek.

7.1 Stanovy

Důležitost stanov jako základního spolkového dokumentu vyplynula jak z předcházejícího textu této kapitoly, tak i téměř ze všech předchozích kapitol, Ronovská stanovy dokonce označuje za „ústavu“ spolku.¹³³ OZ ve vztahu k obsahu stanov požaduje toliko název a sídlo spolku, účel, práva a povinnosti členů (popřípadě určení způsobu jejich vzniku), určení statutárního orgánu, nicméně v praxi bývají stanovy sportovních spolků daleko rozsáhlejší, což je pro každodenní

¹³¹ Např. Přihláška člena do Českého florbalu

¹³² Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1155-1156.

¹³³ Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208, s. 77.

život spolku jistě prospěšné.¹³⁴ Současně lze konstatovat, že stanovy sportovního svazu bývají zpravidla rozsáhlejší než stanovy sportovního klubu.

Kromě obligatorních náležitostí stanov vyžadovaných OZ je možné uvést další oblasti (vztahy), které jsou obvykle stanovami v praxi upravovány, nebo by případně upravovány být měly. Užívaným ustanovením ve stanovách ve sportovním prostředí je explicitní stanovení možnosti vykonávat výdělečnou činnost v rámci vedlejší činnosti spolku dle ustanovení § 217 odst. 2 OZ, typicky se jedná o restaurační zařízení přiléhající k hřišti provozované sportovním spolkem, a to přesto, že by tato možnost výslovně ze jmenovaného ustanovení vyplynula nehledě na zmínku ve stanovách. Dále je vhodné ve stanovách věnovat prostor detailnějšímu vymezení orgánů spolku – určení nejvyššího orgánu, orgánu statutárního, jejich pojmenování, pravomoci, četnosti zasedání, případně též vymezení dalších orgánů spolku. I zde platí, ostatně stejně jako kdykoliv v případě stanov, že pokud není něco stanovami výslovně upraveno, vychází se z obecné úpravy v OZ. Práva a povinnosti členů jsou sice obligatorním obsahem stanov, s tím související otázky členského příspěvku a vedení seznamu členů však nikoliv, proto není od věci jejich případné zahrnutí do textu stanov.

Závěrem je ještě nutno zmínit povinnost spolku mít stanovy uložené v úplném aktuálním znění v sídle spolku. Vzhledem k povinnosti spolku vkládat stanovy do sbírky listin dle rejstříkového zákona by se mohlo toto ustanovení zdát nadbytečné, na druhou stranu však může toto ustanovení působit na určitou právní jistotu budoucího či stávajícího člena spolku, kdy je předpokládána možnost být vždy seznámen s aktuálním zněním stanov včetně příloh.¹³⁵ Otázkou zůstává, do jaké míry spolky tuto povinnost plní a taktéž zdali je vůbec v praxi možné její vynucení.

¹³⁴ Ovšem označení za ústavu *sui generis* vyvolává v tomto kontextu otázky, a to zejména v tom smyslu, že ústava bývá zpravidla základním předpisem státu vymezujícím pouze základní rozdělení státní moci (na úrovni ústředních orgánů) a její výkon, jakož i vztah občana a státu navzájem. Stanovy, pokud obsahují nějakou podrobnější úpravu kompetencí a pravomocí spolkových orgánů a detailní úpravu práv členů spolku, pak mohou být za „ústavu“ jen stěží.

¹³⁵ Lavický P. a kol. Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654). C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9, s. 1122.

7.2 Přestupní řády

Téměř každý, kdo se věnuje nějakému sportu, se alespoň jednou za svou sportovní kariéru osobně setká s předpisem upravujícím přestup z jednoho sportovního klubu do jiného. Pro sportovní kluby a sportovní svazy, které tyto předpisy vytvářejí, je pak frekvence využití těchto předpisů daleko častější, a to zpravidla v periodicky se opakujících přestupních termínech. Z tohoto jednoznačně vyplývá význam takového předpisu.

Přestupní řád stanovuje podmínky a druhy přestupů mezi jednotlivými sportovními kluby. Kromě základního typu přestupu, tedy přestupu trvalého, se lze napříč sportovním prostředím setkat též s přestupem dočasným, neboli hostováním, případně také s tzv. střídavým startem, kdy může hráč nastupovat v obou sportovních klubech (v rozdílných soutěžích).

Vzhledem k tomu, že otázka přestupů je ve sportovním prostředí velmi diskutovaná, a to jak na úrovni amatérské, tak především na úrovni profesionální, nelze se divit, že se některé ze sporných situací dostaly až k nejvyšším možným instancím a značně ovlivnily celé směřování sportu. Ve sportovním prostředí je klíčový rozsudek Soudního dvora Evropské Unie ze dne 15. prosince 1995 ve věci C-415/93, známý jako případ Bosman, který byl vůbec prvním případem svého druhu. Fotbalistu Jeanu-Marcu Bosmanovi bylo znemožněno přestoupit po skončení profesionální smlouvy, což bylo, jak uvedl ve výše zmíněném rozsudku Soudní dvůr Evropské unie, v rozporu s volným pohybem pracovních sil. Po tomto rozsudku následovala jednání mezi Evropskou komisí a FIFA, což vyústilo ve vytvoření nového přestupního řádu na té nejvyšší fotbalové úrovni.¹³⁶ Na tomto případě je doložitelná již zmiňovaná pyramida předpisů ve sportu, nový přestupní řád FIFA se s odstupem času promítl do předpisů konfederací i členských fotbalových svazů.

Přestupní řády taktéž často stanovují částku, za kterou se může přestup uskutečnit, tedy tzv. odstupné, přičemž zpravidla platí, že mezi sportovními kluby může být upravena odlišně. Kromě tohoto je možné zmínit dva systémy upravované ve fotbalových předpisech (opět od FIFA přes UEFA po národní fotbalové svazy) – tréninková kompenzace a solidarity payment. Tréninková kompenzace je částka,

¹³⁶ Kubíček, J. Sportovní právo ve fotbale. Právní prostor [online]. 2014 [cit. 2019-03-12]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/sportovni-pravo-ve-fotbale>

kteřou hradí klub, jenž s hráčem uzavře první profesionální smlouvu do 23 let jeho věku, všem klubům, které se podílely na výchově hráče od 6 let věku do doby uzavření smlouvy. Solidarity payment je institutem využívaným při přestupu hráče do zahraničí, kdy nový klub hráče hradí 5 procent z přestupní částky opět všem klubům, které se podílely na rozvoji hráče, a to od 12 let věku. Oba tyto systémy mají pozitivní vliv nejen na profesionální úroveň, ale i na úroveň amatérskou a kromě vítaného finančního aspektu mají také aspekt motivační do budoucí práce s mládeží.

7.3 Disciplinární řády

Stejně jako v předchozí kapitole přiblížené přestupní řády, tak i disciplinární řády jsou vydávány hlavně sportovními svazy, a to především proto, že navazují na samotná pravidla jednotlivých sportů a jsou primárně jakousi rozšířenou možností trestání právě porušení pravidel sportu. Kromě této funkce pak disciplinární řády zpravidla postihují i porušování dalších interních předpisů, stejně jako případných provinění proti sportovnímu svazu samotnému.

V disciplinárním předpise, někdy doplněném o statut jednotlivých komisí či procesní řád, jsou stanovena základní procesní pravidla řízení podle disciplinárního předpisu před disciplinárním orgánem sportovního svazu. Se spolkovým právem procesním je spojena problematika zahrnutí okruhu principů patřících do tzv. spravedlivého procesu do disciplinárních řádů sportovních svazů. Samotné právo na spravedlivý proces je ovšem povinností pouze pro právní stát, nikoliv pro soukromoprávní subjekty, jakými sportovní svazy bezesporu jsou.¹³⁷ Navzdory tomu lze však nalézt prvky spravedlivého procesu aplikované v disciplinárních řádech sportovních svazů, byť je nutné si uvědomit, že v rámci zásad řízení před orgány sportovních svazů je často tou nejzásadnější zásada rychlosti, která zpravidla upozadí zásady ústnosti a přímosti.¹³⁸

Obdobu disciplinárního řádu sportovních svazů lze na úrovni sportovních klubů spatřovat v řádu upravujícím odměny a pokuty, ten se však zpravidla váže především k profesionálním klubům a bývá přílohou smlouvy o působení hráče ve

¹³⁷ Kohout, D. Uplatnění zásad tzv. spravedlivého procesu v rámci orgánů občanských sdružení v oblasti sportu. Kuklík J. a spol. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5, s. 121-124.

¹³⁸ Tamtéž, s. 123-124.

sportovním klubu, případně pouze součástí takové smlouvy. Na úrovni amatérských sportovních klubů je pak častým jevem jakýsi sazebník pokut, ten však většinou není vnitřním předpisem ve smyslu této kapitoly a slouží pouze k naplnění týmové pokladny uvnitř jednotlivých družstev v rámci sportovního klubu a jeho dodržování zpravidla není vynucováno spolkovými orgány.

7.4 Soutěžní řády

Pro organizaci jakékoliv sportovní soutěže je stěžejním předpisem soutěžní řád upravující veškeré aspekty soutěží, utkání či závodů. Nezřídka se lze setkat s existencí více soutěžních řádů v rámci jednoho sportovního svazu, např. Český svaz plaveckých sportů má hned čtyři – Soutěžní řád plavání, Soutěžní řád dálkového plavání, Soutěžní řád synchronizovaného plavání a Soutěžní řád zimního plavání.

7.5 Návštěvní a provozní řády

Návštěvní a provozní řády se oproti výše zmíněnému týkají hlavně sportovních klubů a okruhem adresátů se značně liší od jiných řádů, působí totiž i vůči osobám odlišným od členů. Tyto řády stojí na koncepci „pána domu“ s tím, že do nich nelze zanést ustanovení diskriminační povahy či se odchýlit od běžných standardů. Návštěvou sportovního hřiště či stadionu vstupuje návštěvník do smluvního vztahu s provozovatelem, tedy sportovním klubem. Předpokládá se, že návštěvník má možnost se s návštěvním řádem předem seznámit, a to prostřednictvím webových stránek či přímo na místě (vyvěšením u vstupu). Ostatně to upravuje zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého je provozovatel povinen „zveřejnit návštěvní řád, ve kterém podle místních podmínek stanoví zejména pravidla pro vstup návštěvníků a osob bezprostředně vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení.“¹³⁹

¹³⁹ Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí: Manuál pro fotbalové kluby. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015.

7.6 Další vnitřní předpisy

Vzhledem k tomu, že v rámci sportovních svazů je vnitřních předpisů ještě daleko více, než je v této kapitole zmíněno (např. Soubor předpisů FAČR obsahuje 10 předpisů), nelze každý jeden vnitřní předpis touto prací obsáhnout, nicméně závěrem kapitoly je možné ještě poukázat na existenci a specifika dalších využívaných vnitřních předpisů.

Ve sportovních svazech je možné setkat se s registračním řádem upravujícím postup při vzniku členství, případně postup při změně příslušnosti mezi členskými sportovními kluby.

Dalším často využívaným předpisem, obzvláště na profesionální úrovni, je licenční řád, který určuje podmínky pro účast v soutěži. Licenční řád může být součástí soutěžního řádu.

Rovněž není neobvyklá existence řádu upravující poměry určité skupiny členů v rámci sportovního svazu, typicky řád rozhodčích, řád delegátů či řád trenérů. V těchto předpisech jsou řešeny specifické otázky výkonu těchto funkcí v rámci sportu, jako jsou pravomoci a povinnosti těchto osob, jakož i jejich odměňování či podmínky pro „kariérní“ postup.

8. Financování a daně sportovního spolku

Organizace a každodenní chod sportovního klubu je nákladná záležitost, a to od nákladů na údržbu a provoz sportoviště, dopravy na zápasy či závody, mzdy zaměstnanců a trenérů až po zajištění dresů. U sportovních svazů, které zpravidla čítají rozsáhlejší profesionální aparát a organizují mnoho soutěží a závodů, jsou tyto náklady pochopitelně ještě mnohonásobně větší. Vzhledem k tomuto je zřejmé, že otázka financování je pro sportovní kluby i svazy naprosto určující. Zdroje financování sportovních spolků se poté dají rozdělit do tří skupin – vlastní zdroje, cizí zdroje a potenciální zdroje.¹⁴⁰ Zpravidla platí, že zatímco sportovní kluby čerpají především ze zdrojů vlastních, sportovní svazy ze zdrojů potenciálních. Cizími zdroji se rozumí např. bankovní půjčky, jejich využití ve sportovním prostředí není časté, a proto v následujících podkapitolách budou přiblíženy dvě využívanější skupiny zdrojů, tedy zdroje vlastní a zdroje potenciální.

V obecné rovině je ještě třeba zmínit principy financování nestátních neziskových organizací, mezi které patří i spolky ve sportovním prostředí. Typickými principy vycházejícími již z předchozího odstavce jsou vícedrojevost financování, samofinancování spojené s vlastními zdroji a fundraising, který je naopak spojen se zdroji potenciálními. Dle Schwartzhoffové jde o „*aktivní činnost neziskové organizace za účelem získávání hmotných i nehmotných vnějších zdrojů.*“

¹⁴¹ Příklad fundraisingu je např. sponzoring či dotace. Dalším principem, který ovšem vzhledem k mnoha zmínkám v předchozím textu nemusí být zdůrazňován, je neziskovost. Posledním, avšak pro sportovní spolky velmi důležitým principem jsou daňové úlevy. Ty se uplatňují ve čtyřech režimech – úlevy na daních, osvobození finančních toků od daní, úlevy na daních donátorům a daňové asigance (daňový poplatník může část daně, kterou má zaplatit, poukázat ve prospěch vybrané neziskové organizace, nebo si o tuto částku snížit daňový základ).¹⁴²

¹⁴⁰ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 44.

¹⁴¹ Schwartzhoffová, E. Ekonomika a legislativa ziskových a neziskových subjektů. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018. ISBN 978-80-244-5418-4, s. 74-75

¹⁴² Tamtéž, s. 75-76.

8.1 Vlastní zdroje

Do vlastních zdrojů, které se též dají označit jako samofinancování, jsou řazeny členské příspěvky, příjmy z výkonu hlavní a vedlejší činnosti a příjmy z podnikání.¹⁴³

8.1.1 Členské příspěvky

Členské příspěvky patří mezi základní zdroj příjmu sportovních klubů, v závislosti na počtu členů to může být i ten vůbec největší příjem. Zároveň je možné podle potřeby s výší členských příspěvků operovat, což může být při finančních problémech sportovního klubu rozhodující. Z daňového hlediska je nutné poznamenat, že dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, jsou členské příspěvky vycházející ze stanov od daně osvobozené, naopak členské příspěvky neupravené stanovami dani z příjmu podléhají. Pro plátce členského příspěvku pak členské příspěvky nejsou daňově uznatelným nákladem.¹⁴⁴

8.1.2 Příjmy z výkonu hlavní činnosti

Vymezení hlavní činnosti se ve stanovách pochopitelně napříč sportovním prostředím liší, vždy jde však o činnost spojenou s organizací soutěží a závodů, zajišťováním rozvoje daného sportu a podpory sportovní činnosti svých členů. Kromě případných odměň či cen vyhraných jednotlivými družstvy v soutěžích jsou příjmy z výkonu hlavní činnosti zanedbatelné, naopak jde o zásadní část nákladů sportovního klubu.

8.1.3 Příjmy z výkonu vedlejší činnosti a podnikání

Možnost podnikat v rámci vedlejší činnosti byla v této práci již několikrát zmíněna. U sportovních klubů jde typicky o pronájem hřiště, poskytování reklamy či provozování restaurace. Taktéž již bylo zmíněno, že zisk z podnikání může být

¹⁴³ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 44.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 44.

užit jen ke spolkové činnosti a podpoře činnosti hlavní. Příjmy z podnikání jsou vždy předmětem daně.¹⁴⁵

8.2 Potenciální zdroje

Potenciálními zdroji se rozumí nenárokové zdroje zpravidla poskytnuté od veřejných institucí, a to na základě žádosti a na předem schválený účel. Po vyčerpání poskytnuté částky se zpravidla dokládá poskytovateli vyúčtování včetně závěrečné zprávy o využití prostředků.¹⁴⁶

8.2.1 Dotace z veřejných rozpočtů

Pro poskytování dotací ze státního rozpočtu je příslušným ministerstvem MŠMT, které vyhláší dotační programy jak pro sportovní svaz, tak pro sportovní kluby. V současnosti však prochází zákonodárným procesem návrh na vznik Národní sportovní agentury, která v případě vzniku převezme od MŠMT sportovní agendu včetně dotací.¹⁴⁷ V roce 2016 bylo ze státního rozpočtu na tělovýchovu poskytnuto přes tři miliardy, což činilo podíl 28,5 % z celkového objemu dotací poskytnutých neziskovým nestátním organizacím ze státního rozpočtu.¹⁴⁸ Např. FAČR v roce 2016 obdržela v rámci sedmi dotačních programů od MŠMT 374 milionů, což činilo třetinu všech jejích příjmů ve sledovaném roce.¹⁴⁹

Zatímco ze státního rozpočtu čerpají především sportovní svazy, z krajských a obecních rozpočtů jsou více podporovány i sportovní kluby. Z těchto rozpočtů byla na tělovýchovu procentuálně vynaložena ještě větší částka. Z rozpočtů krajských (38 % a jedna miliarda) a z rozpočtů obecních (48,8 % a bezmála dvě miliardy).¹⁵⁰ Kromě podpory činností sportovních klubů a regionálních sportovních

¹⁴⁵ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 45.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 46.

¹⁴⁷ „Ministerstvo sportu“ bude. Opozice tvrdí, že požadavky na předsedu jsou na míru Hniličkovi [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2759072-ministerstvo-sportu-bude-opozice-tvrdi-ze-pozadavky-na-predsedu-jsou-na-miru>

¹⁴⁸ ROZBOR FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ V ROCE 2016 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2016_material_pro_web.pdf

¹⁴⁹ Zpráva o vnitřním financování FAČR [online]. [cit. 2019-03-08]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/zprava-o-vnitrim-financovani-facr/a5609>

¹⁵⁰ ROZBOR FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ V ROCE 2016 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2016_material_pro_web.pdf

svazů se tyto dotace užívají i k pořádání různých sportovních akcí, jako např. dětské dny, náborů či Mistrovství ČR, případně Evropy.

8.2.2 Další potenciální zdroje

Mezi další potenciální zdroje se dá zařadit finanční podpora mezinárodních sportovních federací, o které bylo blíže pojednáno v podkapitole 7.1 a která se týká jen sportovních svazů.

Sportovních klubů se naopak týká prodej vstupenek a tzv. firemní dárcovství spočívající v poskytnutí reklamní plochy např. na dresech či v názvu sportovního klubu.¹⁵¹ S poskytnutím reklamního prostoru se lze setkat také u sportovních svazů, jimiž pořádané soutěže mají v názvu často nejružnější společnosti, příkladem lze uvést v současnosti nejvyšší fotbalovou soutěž FORTUNA:LIGU, na druhou stranu ale i nejnižší fotbalovou soutěž v okrese Pardubice pojmenovanou TROFEJE.CZ IV. třída – Holicko.¹⁵²

Kromě již uvedeného se mezi další potenciální zdroje dají zařadit příspěvky ze zdrojů Evropské unie, příspěvky nadací a nadačních fondů či sbírky mezi podporovateli. Zajímavým příkladem sbírky ve sportovním prostředí je iniciativa Družstva fanoušků Bohemians, které v situaci, kdy hrozil zánik fotbalovému klubu FC Bohemians Praha (nyní Bohemians Praha 1905 – pozn. aut.) vybrala stovky tisíc a výrazně tím napomohla záchraně tradičního klubu.¹⁵³

¹⁵¹ Pelikánová A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5, s. 47.

¹⁵² Soutěže FAČR [online]. [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://souteze.fotbal.cz/>

¹⁵³ Fotbalová pohádka. Fanoušci vrátili Klokany do ligy [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/fotbalova-pohadka-fanousci-vratili-klokany-do-ligy/r~i:article:444988/?redirected=1552849039>

III. Případová studie

9. Soudní ochrana dobrovolnosti členství

Princip odloučenosti spolků od státu vycházející z ústavněprávního základu spolkového práva byl uveden v úvodu práce v kapitole druhé. Možnosti omezení sdružovacího práva jsou následující - bezpečnost státu, ochrana veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům, ochrana práv a svobod druhých a omezení na základě zákona. Konkrétní využívanou možností je omezení zákonem, v případě spolků OZ, jenž vymezuje ochranu člena spolku před vnitrospolkovými rozhodnutími, a to prostřednictvím soudní moci. Veškeré možnosti soudní ochrany členů spolku již byly uvedeny v podkapitole 4.5.5. V této kapitole se autor zaměří na určení neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku, kterého se může domáhat buď člen spolku, nebo ten, kdo má zájem hodný právní ochrany. Konkrétním popsáním případem bude spor mezi AČR a ÚAMK, který byl rozhodnutím AČR dotčen a zároveň prokázal zájem hodný právní ochrany.

9.1 Sdružování ve sportovních svazech

Oproti spolkům s jinou hlavní činností se spolky ve sportovním prostředí odlišují především povinností sdružovat se v zastřešujících sportovních svazech. Bez členství v těchto svazech by se sportovní spolky, vyjma zájmových sportovních spolků bez zájmu účastnit se organizovaných soutěží, nemohly účastnit organizovaných sportovních soutěží, utkání či závodů v daném sportovním odvětví, čímž by bylo fakticky znemožněno plnohodnotně naplnit stanovami určený účel spolku. I z tohoto důvodu, kdy pro účast v jakékoliv organizované sportovní aktivitě je nutné být členem jak některého ze sportovních spolků, tak organizujícího sportovního svazu, jsou sportovní spolky ty nejpočetnější, což je další odlišnost od spolků s jinou hlavní činností.

Vzhledem k uvedenému se však nabízí otázka, do jaké míry je takové sdružení v souladu s principem dobrovolnosti členství ve spolku, o kterém bylo pojednáno v podkapitole 4.5.1. Jak bylo přiblíženo v kapitole šesté zabývající se sportovními svazy, zpravidla je každý sport organizován pouze jedním takovým

svazem.¹⁵⁴ Z toho tedy například vyplývá, že pokud chce fyzická osoba hrát organizovaně házenou, musí se nutně stát členem Českého svazu házené. Z pohledu organizace a vynucování pravidel a interních norem svazů je však toto nutné a nelze si představit jiný přístup.

9.2 AČR vs. ÚAMK

AČR je národní sportovní autoritou, která má výlučné oprávnění vydávat závodní licence nezbytné k účasti v jakékoliv oficiální motoristické soutěži. ÚAMK mimo jiné sdružuje některé z pořadatelů oficiálních motoristických soutěží, jež jsou jeho pobočnými spolky a jako spolek hlavní zastřešuje jejich činnost.

AČR přijal 15. listopadu 2014 nové stanovy, jimiž byla oproti předchozímu stavu nově upravena mimo jiné povinnost každého držitele licence vydané AČR stát se jeho členem, a to ustanovením stanov ve znění: „*Všichni členové volených orgánů AČR, pobočných spolků AČR a jejich orgánů a komisí, držitelé příslušných licencí, které jim AČR vydává v rámci výkonu sportovních autorit, a osoby aktivně se podílející na činnosti AČR musí být členy AČR.*“ Zároveň bylo dalším ustanovením těchto stanov AČR znemožněno „*fyzické osobě, která je členem AČR a současně členem jiného spolku či pobočného spolku činného v oblasti motorismu nebo motoristického sportu na území České republiky, a to se stejným či obdobným předmětem činnosti jako AČR volit a být volen do orgánů AČR a být statutárním orgánem, členem výboru nebo revizní komise pobočných spolků AČR.*“ ÚAMK shledal jakožto hlavní spolek zájem hodný právní ochrany, což AČR rozporovala, spočívající v zásahu do spolkových práv svých členů a pobočných spolků, jichž se uvedená ustanovení stanov AČR dotýkala a z toho důvodu se návrhem ze dne 25. února 2015 domáhal u Městského soudu v Praze určení neplatnosti usnesení orgánu AČR, kterým byla tato ustanovení stanov přijata.

Společně s tím podal návrh na vydání předběžného opatření, na základě kterého by byl AČR povinen zdržet se do pravomocného rozhodnutí soudu v této věci aplikace uvedených ustanovení stanov. Městský soud v Praze dne 20. března 2015 usnesením 73 Cm 79/2015-27 předběžné opatření vydal, proti čemuž se AČR odvolal. Vrchní soud v Praze v usnesení 14 Cmo 289/2015-140 ze dne 26. dubna

¹⁵⁴ Výjimkou je např. organizace in-line hokeje, kde (dokonce mezinárodně) existují dvě co do významu prakticky rovnocenné organizace FIRS a IIHF.

2016 shledal odvolání AČR důvodným a návrh na nařízení předběžného opatření zamítl, a to vyjma značných formálních nedostatků zejména proto, že smysl institutu předběžného opatření „*neslouží k tomu, aby sám o sobě vyřešil sporné vztahy mezi účastníky, ale aby zatímně – do doby než bude známo, jak budou sporné vztahy mezi účastníky vyřešeny pravomocným meritorním rozhodnutím – poměry upravil.*“ Soud neshledal potřebu zatímně poměry účastníků upravit, stejně tak neshledal existenci obavy z ohrožení výkonu rozhodnutí ve věci samé.

Městský soud v Praze rozhodl ve věci samé usnesením 73 Cm 79/2015-180 ze dne 17. ledna 2019, a to tak, že určil neplatnost výše uvedených napadených ustanovení stanov AČR. Městský soud v Praze se nejprve musel zabývat, zdali je ÚAMK oprávněn domáhat se určení neplatnosti napadených ustanovení stanov AČR, přičemž ve světle ustálené soudní judikatury vyhodnotil, že má ÚAMK jakožto hlavní spolek „*zastřešovat činnosti svých pobočných spolků a zároveň bránit jejich práva*“ a je tedy aktivně legitimován k podání návrhu.

Své rozhodnutí odůvodnil provedeným testem proporcionality napadených ustanovení stanov AČR, kdy testem vhodnosti posoudil, že dosahovaný sledovaný cíl (zvýšení počtu členů) byl naplněn jen částečně, testem potřebnosti prokázal, že cílů bylo možné dosáhnout šetrnějšími způsoby a konečně testem poměrování prokázal, že převážil zájem svobody sdružování jako základního lidského práva garantovaného LZPS nad zájmem sledovaným napadenými ustanoveními stanov AČR. Závěrem prvoinstanční soud konstatoval, že „*požadavek existence členství v AČR, kterým AČR podmiňuje udělení závodní licence, představuje zásah do ústavou garantované svobody sdružovací, když jde o excesivní podmínku AČR při výkonu jeho vrchnostenské pravomoci, která bezdůvodně omezuje ÚAMK a další žadatele o licenci k pořádání závodů.*“ Kromě rozporu s ustanovením § 215 odst. 1 OZ, tedy dobrovolnosti členství ve spolku, soud shledal též rozpor s článkem 20 LZPS, tedy sdružovacím právem.

9.3 Shrnutí případové studie

Další vývoj tohoto případu nelze předjímat, AČR se proti citovanému usnesení Městského soudu v Praze odvolal, z čehož mimo jiné vyplývá, že uvedená ustanovení stanov AČR jsou stále platná a účinná.

Lze očekávat, že pravomocné skončení tohoto řízení může mít, navzdory jeho specifičnosti, dopad nejen na konkrétní případ členů AČR, ale i na ostatní sportovní odvětví, případně též jiné spolky. Zároveň by tím mohl být více specifikován vztah člena a sportovního svazu s ohledem na dobrovolnost členství ve spolku.

Autor se ztotožňuje s prvoinstančním rozhodnutím, a to i s ohledem na polemiku o dobrovolnosti členství ve sportovních svazech v podkapitole 9.1. Dle jeho názoru je nutné spatřovat rozdíl mezi vynucováním členství v případě AČR a ostatních sportovních svazů, např. již zmiňovaného Českého svazu házené. Zatímco AČR jednotlivé soutěže nepořádá a jeho vztah se členy jiných motoristických spolků obsahuje pouze udělení či neudělení licence, Český svaz házené organizuje a řídí házenkářské soutěže na území České republiky, v rámci nichž musí uplatňovat stanovaná pravidla a předpisy.

Dopad na spolkové právo může mít též posouzení aktivní legitimace k podání návrhu na určení neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku, kdy byl zájem hodný právní ochrany přiznán hlavnímu spolku pobočných spolků, které byly rozhodnutím orgánu spolku dotčeny.

10. Závěr

Sport se každým rokem rozvíjí, a to jeho kvantitou, vynaloženými finančními prostředky, technickými možnostmi a s tím i ruku v ruce s otázkami spojenými s tématem této práce, tedy s právní úpravou a jejím využitím v praxi. Vzhledem k tomu pochopitelně nelze obsáhnout každý aspekt tématu, který je předmětem této diplomové práce, nicméně se autor pokusil přispět do diskuse k vybraným problematikám, zejména pak ve druhé části práce zabývající se konkrétním využitím spolků ve sportovním prostředí.

Samotná práce je členěna do tří velkých částí. Prvá část začíná ústavněprávním hlediskem sdružovacího práva, které je právním základem pro vše dále uvedené. Následuje historický exkurz a srovnání spolkového sdružování v dobách totality a v dobách svobody a též shrnutí vývoje právní úpravy, a to od rakouskouherského zákonodárství až po nynější úpravu v OZ. Podstata první části je však v obecném popsání spolkových institutů navázaném na příklady ze sportovního prostředí. Tento spolkový základ je zároveň východiskem pro druhou část.

Ve druhé části, která začíná zdůvodněním a demonstrací, že je právní forma spolku skutečně tou ve sportu nejvyužívanější, pojednává autor o konkrétních specifikách využití spolků ve sportovním prostředí. Autor se snažil svou pozornost rozdělit mezi sportovní kluby a sportovní svazy, nicméně důraz je z důvodů již zmíněných v úvodu a vycházejících z obsahu práce kladen na sportovní svazy. V rámci druhé části práce bylo poukázáno na některé z nedostatků v praxi sportovních svazů, klubů i např. rejstříkového soudu, který zapsal název sportovního svazu Český florbal v rozporu se zákonným požadavkem na vyjádření svazové povahy v názvu spolku sdružujícího další spolky. Kromě toho byl také představen jeden z mála rozporů týkající se spolkové úpravy v odborné literatuře, a to ve věci četnosti pořádání členských schůzí. Poměrně podrobně je zpracována část o vnitřních předpisech, především v kapitole o přestupním řádu, kde je i zmínka o tzv. pravidle Bosman, případu, který byl pro sportovní právo důležitý. Zároveň je v této kapitole také pojednáno o implementaci hierarchicky vyšších předpisů mezinárodních federací do předpisů sportovních svazů, a to na konkrétním příkladu fotbalových předpisů, kde instituty tréninkových kompenzací a solidarity payment dopadající na všechny fotbalové úrovně. Vzhledem k rozsáhlosti je tématu

financování společně s daňovými aspekty v poslední kapitole druhé části věnován menší prostor a je pojednáno pouze o obecném základu, přičemž si je autor plně vědom skutečnosti, že zejména daňové aspekty odměňování sportovců (ale i aspekty dotačního financování) jsou jistě tématem, které by si do budoucna mohlo vysloužit podobu samostatné analytické studie.

Třetí část je praktickou případovou studií, ve které je popsáno probíhající soudní řízení dotýkající se dobrovolnosti členství ve sportovních svazech. Zároveň je praktickým příkladem soudní ochrany nejen člena spolku, ale i toho, kdo prokáže zájem hodný právní ochrany.

Resumé

This diploma thesis deals with the current Civil code, especially with the part about associations and relation between this legislation and practical use in sports, the analyse of this interaction is the main goal of this diploma. To reach the expected goal of this work the methods of description and analysing of the Civil code are used and secondly the methods of deduction and comparation via specific examples. The reason of the choice of this topic is that association is the most common legal form in sports.

The first part of the thesis is dedicated to legal form of association in general, *in concreto* their history and development, purpose, formation and incorporation, subsidiary association, membership, inner organisation and dissolution and termination. Although this part of the thesis is supposed to be theoretical, there are some examples from sports.

In the second part of the thesis, which aims to be the major one, all the theoretical terms described in the first part are transferred and shown on the specific examples. Despite the different structure, purpose and activity and member base between sport clubs and sports associations, the author tried to divide his attention between these sports formations. Within the scond part it was pointed out on some problems in functioning of sports clubs, sports associations and even of registry courts. Formally the second part is divided into following sections – *legal forms in sports*, where it was confirmed that associations in sports are most common, then *sports associations* and their functioning, *inner regulations in sports* and *financing and taxation of the sports associations*. Regarding the extensiveness of the last mentioned, it was not possible to fully focus on it.

The third part is the case study of the state intervention to autonomy of the association, which is one of the main principals in associatons law and can be violated only in special occasions. The described case is about other main principal of associations law – the voluntary membership, which was violated by sports association.

Seznam použité literatury

Bibliografie

Birx J. H. *Encyclopedia of Anthropology*. Thousand Oaks: SAGE, 2006. ISBN 9781412952453.

Deverová L., Svejkovský J. a kol. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: Komentář*. C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-445-2.

Důvodová zpráva k OZ.

Gerloch A., *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 6. vydání. ISBN 978-80-7380-454.

Hájková A., Nebuželská M. a Pavlok P. *Spolky a spolkové právo*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 9788074005237.

Havel B. a kol. *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-285-4.

Hendrych D. *Právníký slovník*. 3. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 9788074000591.

Jeřábek L., *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-6350-7.

Kindl M. a spol. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-738-0642-2.

Kohout, D. Uplatnění zásad tzv. spravedlivého procesu v rámci orgánů občanských sdružení v oblasti sportu. Kuklík J. a spol. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5.

Lašřovka M. a kol. *Pražské spolky*. Praha: Scriptorium, 1998. ISBN 80-902151-9-X.

Lavický P. a kol. *Občanský zákoník I.: Obecná část (§1-654)*. C.H.Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9.

Opatrný D. *Ročenka ČUS 2017*. Velké Přílepy: Olympia, 2018. ISBN 978-80-7376-515-6.

Pavlíček V., *Ústava a ústavní řád České republiky, 2. díl Práva a svobody*. Praha: Linde Praha, 1999. ISBN 80-7201-170-7.

Pelikánová A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2117-5.

Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí: Manuál pro fotbalové kluby. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015.

Ronovská K. *Zamyšlení nad procesními otázkami vzniku spolku jako právnické osoby*. Dny práva – 2008. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2008. ISBN 978-80-210-4733-4.

Ronovská K., Vitoul V. a Bílková J. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 9788075020208.

Ronovská K. *Spolkové a nadační právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4512-5.

Rosmini Sebrati, A. *Komunismus a socialismus*. Kostelní Vydří: Karmelitské nakladatelství, 2006. 1. vydání. ISBN 80-7195-045-9.

Schwartzhoffová E. *Ekonomika a legislativa ziskových a neziskových subjektů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018. ISBN 978-80-244-5418-4.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha: Academia. 2007.

Švestka J., Dvořák J., Fiala J. aj. *Občanský zákoník: komentář. Svazek 1 (§ 1 – 654)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-370-8.

Odborné články

Beran K. a Janák J. *Může pobočný spolek vystoupit z hlavního spolku?*. Právní rozhledy. 2018, (17)

Deverová L., *CO SE ZMĚNILO PRO OBČANSKÁ SDRUŽENÍ*. Právní rádce. 2014(8).

Telec I. *Zásady nového spolkového práva*. Právní rozhledy. 2013, 2013(22).

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. ledna 2013, sp. zn.:28 Cdo 3074/2012.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 6. 1996, sp. zn.: 2 Odon 25/96.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. listopadu 2017, sp. zn.:14 Cmo 296/2016.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. dubna 2016, sp. zn.: 14 Cmo 289/2015.

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. března 2015, sp. zn.: 73 Cm 79/2015.

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. ledna 2019, sp. zn.: 73 Cm 79/2015.

Rozhodnutí Nejvyššího spolkového soudu ze dne 9. listopadu 1982, sp. zn.: SRN I ZR 88/80.

Právní předpisy

Zákon č. 946/1811 Sb., obecný zákoník občanský.

Císařský patent č. 171/1849 ř. z.

Císařský patent č. 253/1852 ř. z., o spolcích.

Zákon č. 134/1867 ř. z., o právě spolčovacím.

Zákon č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a sdruženích.

Vyhláška Ministerstva zahraničních věcí č. 120/1976 Sb., Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb., o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků.

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96/1998, o sjednání Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností.

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

<https://ct24.ceskatelevize.cz/>

<https://facr.fotbal.cz/>

<https://fcbayern.com>

<https://fls.cgf.cz/>

<https://sport.aktualne.cz/>

<https://www.bavarianfootballworks.com>

<https://www.businessincameroon.com>

<https://www.ceska-justice.cz/>

<https://www.epravo.cz>

<https://www.fifa.com>

<https://www.handelsblatt.com>

<https://www.irozhlas.cz>

<https://www.pravniprostor.cz>

<https://www.sokol.eu>

<https://www.sportovnilisty.cz/>

<https://www.vlada.cz/>